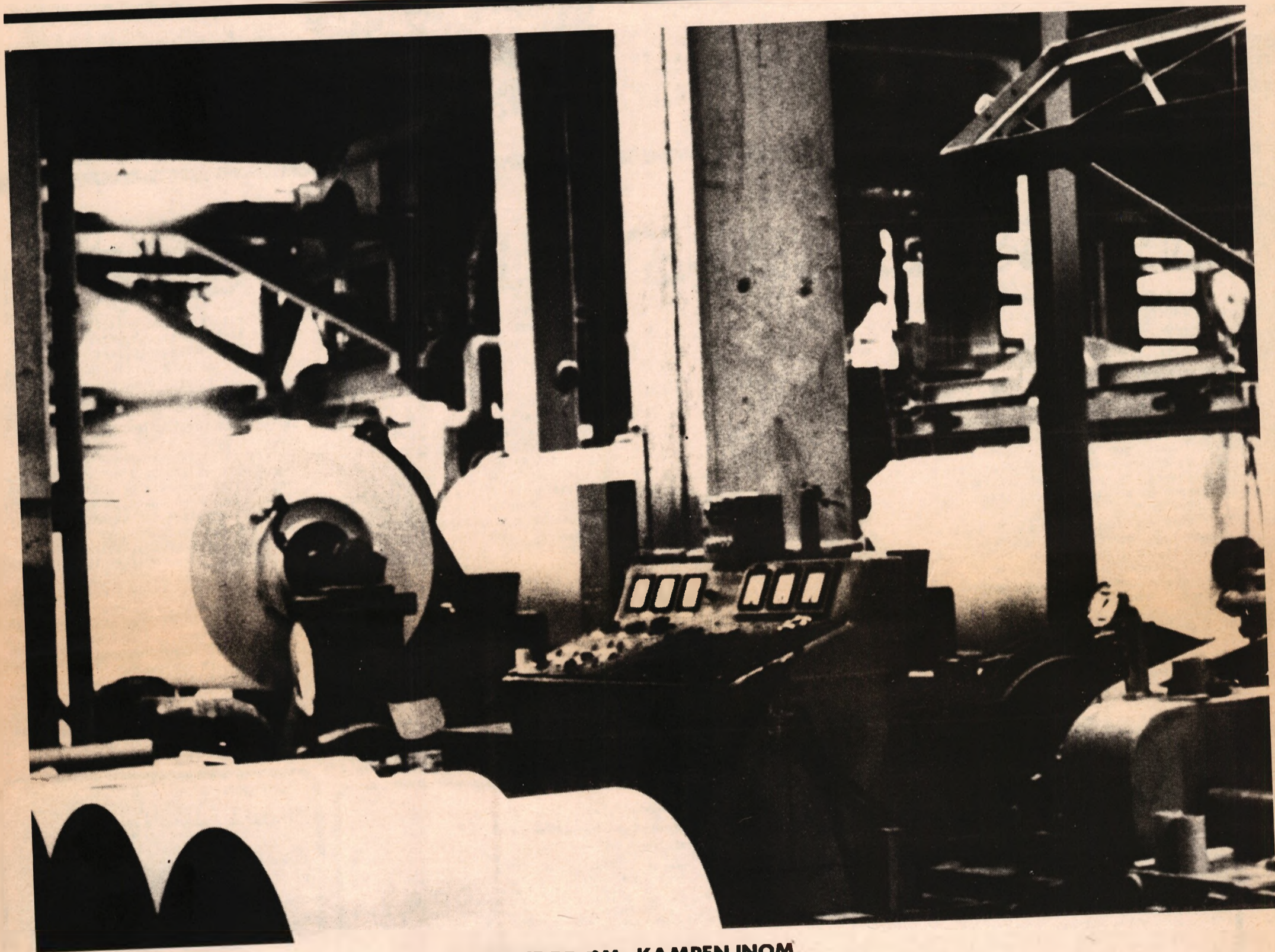

ARBETAR MAKT

6-7-76

Årg.5 3 kr

EXTRA SIDOR OM KAMPEN INOM

TRÄ, SKOGS, PAPPERS

INNEHÅLL I ÖVRIGT BL.A:

ANGOLA EFTER BEFRIElsen ★ VÅRD
SOM FÖRTRYCK ★ SOMMARNOVELL
KULTURREVOLUTIONEN ★ SPORT

LO-KONGRESSEN: BYRÅKRATINS SKÅDESPEL

När detta skrives pågår LO-kongressen som bäst. Någon summering av resultatet kan vi därför inte presentera. Men i praktiken är naturligtvis huvuddelen av de beslut och uttalanden som fattas klara för hand. Inte heller kommer de att utgöra något hot mot den svenska kapitalismens fortbestånd.

Om man är mycket aktiv facklig arbetare så kan man få reda på när det är dags att komma in med motioner till LO-kongressen. Det är bara det att de först måste godkännas av respektive avdelning och förbundsstyrelsen samt att LO-ledningen ska yttra sig över den.

De flesta delegaterna på kongressen kommer från de olika förbundens ledning.

Sammantaget gör detta att LO-kongressen för den vanlige arbetaren är

en fråga av underordnad betydelse. Det vore också oss fjärran att haussa upp den. LO försöker dock göra sitt bästa för att framställa kongressen som ett stort evenemang, ett skådespel för de vanliga medlemmarna. Därför tycker naturligtvis LO-ledningen att det är förargligt att kungen ska gå och gifta sig nästan samtidigt. Skådespel som skådespel!

Vi kommer helt naturligt att få oss till livs en hel del "utspel" under kongressen - mest för att vinna röster åt sossarna i valet i höst. Ett "utspel" var att "arbetsgivarna ska betala en del av LO:s utgifter".

Detta hänger samman med att avgifterna till LO ska höjas med 50%! LO säger att det är "den fackliga administrationen" som ska betalas "av företagen direkt".

Konfliktfonderna ska byggas upp "som med medlemsavgifter".

Det är tydligt att man har tänkt att den centrala fackföreningsbyråkratin ska växa kraftigt - och man vet att det hos arbetarna finns ett starkt missnöje med avgifter som bara går till byråkrater. Därför försöker man inbilla arbetarna att det är kapitalisterna som kommer att betala byråkratin i fortsättningen.

Men vad LO "glömmer" är att alla företagens tillgångar är skapade av arbetarna och således är dessas rättmätiga tillgångar. Det faktum att kapitalisterna kontrollerar dessa tillgångar brukar vi socialister beteckna som att de stulit dem från arbetarna.

Ea pengar som LO menar ska tas från företagen tas i själva verket alltså från arbetarna.

KLASSAMARBETET BLIR LAG

LO:s andre vice ordförande Lars Westberg säger i LO-tidningen att "medbestämmandelagen" inte är någon antistrejklag. Istället lägger lagen "grunden till en mer realistisk syn på strejkerna och deras verkliga orsaker". I själva verket är fackföreningarna nu "så starka att vi kan komma fram på den fredliga vägen". Strejker och andra arbetaraktioner utanför fackets kontroll är alltså överflödiga i LO:s ögon. Avtal och lagar måste följas, annars skulle det bli "en stor huggsexa där de svagare och starkare grupperna på arbetsmarknaden står mot varandra".

Arbetarna ska alltså även i fortsättningen lugnt och försynt acceptera 55-öresavtal, annars skulle ju arbetsköparnas förtroende för facket rubbas.

Den nya medbestämmandelagen ger också facket, arbetsköparna och deras gemensamma organ arbetsdomstolen goda möjligheter att kontrollera den enda faktor som kan störa det goda samarbetet: arbetarklassen. Strejkande arbetare kan helt enkelt avskedas, om de stör det fackliga arbetet (säg den fackpamp som inte tycker att strejker är störande) och/eller om strejken blir långvarig, vad som nu menas med det.

INGEMUND TRYCKER PÅ
FÖR DEMOKRATI ! ?

Vid omröstningen i riksdagen, fick flera av detaljerna i lagen beslutas genom lottning. En av lottningarna orsakades av att f.d. LO-ordföranden Arne Gjejer inte riktigt hann vakna ur sin stilla slummer utan tryckte på fel knapp, med påföljd att de öppna borgarnas förslag gick igenom.

Den enda väsentliga förändringen av sossarnas förslag skedde då borgarnas förslag om att slopa bötesgränsen på 200:- för olaga strejker gick igenom. Strejkande arbetare kan alltså dömas till hur höga böter som helst i framtiden.

En viktig del av lagen är avsnittet om *överläggningsplikt*. LO och regeringen har tryckt hårt på att detta är ett framsteg. Avsnittet innebär att arbetsköparna och facket måste ta upp förhandlingar om en strejk utbryter. Fackets agerande vid så gott som alla strejker har visat att de båda parterna knappast kommer att råka in i några större gräl under dessa förhandlingar.

I praktiken innebär detta bara att *klassarbetet blir lag*, och att fackets möjligheter att manipulera med arbetarnas krav ökar. Och några "lagliga" strejker lär vi inte heller i fortsättningen råka ut för. Det borgar LO-top-

pens förstärkta samarbetslinje för facket hamnar i strejk efter strejk på "fel" sida i klassmotsättningarna. Ett exempel på detta är artikeln om strejken på Munksjö i detta nummer av Arbetarmakt. I den konflikten ställde LO-ombudsmannen och fackstyrelsen tydligt upp på bolagets villkor, då företagsledningen vinkade med pekfinger.

Vilka politiska konsekvenser får då lagen? Som vi kan se stärker den vår linje, att arbetarkampen måste föras ut utanför fackföreningarna. Fackbyråkratin har själv förvisat den utanför sin organisation. Och det sörjer vi inte. Det ger utrymme för arbetarklassens självorganisering, utan byråkratiskt förmynderi och klassarbete.

Fackföreningsbyråkratin har gett sitt svar på de vilda strejkerna. Den har inget förtroende för arbetarnas egen förmåga att kämpa för människovärdiga arbetsförhållanden. Förbundet Arbetarmakt anser att den enda möjliga vägen mot ett bättre samhälle är just arbetarklassens egen kamp, utan inblandning från byråkrati och förmenta arbetarpartier. Skiljelinjen är klar. Byråkratiska manövrer eller självständig kamp, klassarbete eller klasskamp.

VAD VILL FÖRBUNDET ARBETARMAKT?

Förbundet Arbetarmakt kämpar för det kommunistiska, klasslösa samhället. Vågen dit går över det socialistiska samhället.

Vi kan skönja hur ett framtida socialistiskt samhälle skulle kunna gestalta sig, om vi studerar den organiseringsform som ständigt har återkommit i arbetarklassens kamp, de i revolutionära situationer uppkomna *arbetarråden*.

Alltifrån sovjeterna i Ryssland 1905 och 1917-18 - över råden i Spanien 1936 och Ungern 1956 - till kommittéerna i Portugal 1975, har rådsformen visat sig vara arbetarklassens självklara organiseringsform.

Rådsrörelsen saknar alltså ingalunda historia, men den har förtjätt, beljungs och bekämpats av borgare, stalinister och maoister. Somliga leninister erkänner rådets betydelse, men ser i dem endast en stödorganisation till staten och partiet, och inte som *socialismens kärna*: den organisationsform som kastar alla hierarkiska och från proletariatet skilda makter över ända.

Det socialistiska samhället innebär att arbetarklassen utövar den *direkta* kontrollen över produktionen och samhället. Detta kan endast ske genom att det på basplanet (arbetsplatser, bostadsområden etc) bildas råd, och att dessa centraliseras till regionala och centrala församlingar. Makten ligger hela tiden hos de lokala råden genom att en delegat alltid är ansvarig inför den församling hon/han är utsedd av. För att undvika "proffsrepresentanter" tidsbegränsas delegatperioden, delegaterna är omedelbart avsättbara och har inga privilegier. Självklart varvas manuellt och intellektuellt arbete (arbetsrotation). En planekonomi upprättas som styrs av råden.

Vi framhåller att socialismen kräver en *total revolution*, som griper in i livets alla områden. Gränsen mellan arbete och fritid suddas ut, begrepp som "kultur" och "politik" blir en naturlig del av all mänsklig aktivitet, arbetsdelningen bekämpas och uppdelningen på beslutsfattare och verkställande av besluten upphör. Förhållandet man-kvin-

na-barn befrias från de förtrycksmekanismer som återfinns i bl a kärnfamiljen. Nya boende- och samlevnadsformer kommer att kunna utvecklas.

Finns det då något exempel på ett socialistiskt land? Nej, tyvärr. I de länder som kallar sig socialistiska råder istället för kapitalism ett nytt produktionsätt, statsbyråkrati. Där ligger den beslutande makten hos en byråkrati, organiserad i det "kommunistiska" partiet. Denna byråkratklass upprättar en

men och upprätta socialismen. Det kommer dock alltid att finnas arbetare som är mer medvetna än andra, de som går i spetsen i kampen. Det är också nödvändigt att dessa, avantgardet, organiserar sig. Genom att vara en del av klassen, känna dess historiska erfarenheter och tillämpa den revolutionära teorin, marxismen, kan avantgardet göra analyser av den aktuella situationen som möjliggör ett effektivt ingripande i klasskampen. Denna organiseringsform måste innebära något

egen ställning utanför klassen och räkna sig som en institutionaliserad maktfaktor i det "socialistiska" samhället.

Istället för ett förlitande på Partiet framhåller Förbundet Arbetarmakt den hos arbetarklassen nödvändiga självständigheten, såväl i förhållande till den borgerliga staten, den reformistiska rörelsen och fackföreningarna som till mer eller mindre revolutionära organisationer. Denna självständiga organiseringsform tar sig idag uttryck i bl a stormöten och strejkkommittéer.

Vi arbetar idag för att sammanluta de mest medvetna och aktiva arbetarna i sk arbetsplatskommittéer. Dessa kan vara alltifrån en löst sammansatt "kompisgrupp", en studiecirkel, en grupp kring en tidning, till en fast och organiserad grupp med en politisk plattform.

Fackföreningarna är inomkapitalistiska organisationer, de är en organiseringsform för försäljning av varan arbetskraft. De upprätthåller avståndet mellan ledare och ledda. Varje revolutionär situation har visat att fackföreningarna spelar en kontrarevolutionär roll. Genom att de förutsätter en motpart - kapitalisten - hindrar de automatiskt utvecklandet av såväl den revolutionära medvetandet som organiseringen. Därför är det felaktigt och omöjligt att försöka erövra fackföreningarna för en revolutionär politik.

Förbundet Arbetarmakt anser att det idag inte existerar någon konsekvent revolutionär organisation, och har därför tagit som vår uppgift att bidra till skapandet av en sådan. För oss innebär det tre huvuduppgifter:

1. att framhålla att socialismen innebär *arbetarmakt* och inte *partimakt*.
2. att framhålla den för socialismen nödvändiga *självständigheten* hos arbetarklassen.
3. att framhålla att socialismen kräver en *total revolution*.

ARBETARKLASSENS FRIGÖRELSE MÅSTE VARA DESS EGET VERK!

planekonomi i enlighet med sina egna intressen. Statsbyråkratin kan lika lite som kapitalismen reformeras bort, och det pågår ständigt en klasskamp i dessa länder, vi har sett exempel på detta i bl a Polen 1970-71 och Shanghai 1968.

För att genomföra den socialistiska revolutionen, såväl i öst som i väst, krävs det att arbetarklassen är organiserad och förberedd, medveten om sin historiska uppgift att störta kapitalis-

helt annat än det leninistiska Partiet. Den leninistiska partiteorin betraktar förhållandet mellan teori och klasskamp, mellan medvetande och vara, som ett ensidigt förhållande. Den betraktar teorins framväxt oberoende av klasskampens vågor. Teorin blir därför en angelägenhet för Partiet. Leninisterna menar att arbetarna inte på egen hand kan uppnå ett socialistiskt medvetande, utan att Partiet måste tillföra klassen detta. På detta sätt kan man rättfärdiga sin

Tidningen ARBETARMAKT

utges av Förbundet Arbetarmakt
Årgång 5, nummer 6-7 1976 (40-41)

Adress: Tidningen ARBETARMAKT
Box 9028
102 71 STOCKHOLM
Telefon: 08/ 68 46 79

Prenumeration för 12 nummer:

Vanlig prenumeration	30:-
Stödprenumeration	50:-
Kampprenumeration	100:-

Postgiro vid prenumeration:	38 13 00-3
Postgiro vid redovisning, ombuds försäljning:	20 21 02-0
Postgiro vid beställning av tidigare nummer:	20 75 76-0
Postgiro till STÖDFONDEN:	23 71 77-1

Tryck: AB Principo Offsettryck
Stockholm juni 1976

Ansvarig utgivare: Helena Bertilsson

Detta nummer presslagt den 13 juni

Manuskript och illustrationer till nästa nummer ska vara redaktionen tillhanda senast den 18 Augusti.

Eftertryck medges endast med angivande av källa.

ISSN 0345-0325

BAKGRUNDEN TILL SYRIENS INVASION I LIBANON

Vad händer egentligen i Libanon? Vem bekämpar vem? Man brukar aldrig bli särskilt slug av att läsa dagstidningarna. Men i fallet Libanon verkar det extra kärt. Det framställs som ett fullkomligt förvirrat "alla-mot-alla" med en herrans massa döda och stor förödelse. Är det ett krig mellan kristna och muslimer, mellan Gud och Allah?

Något religionskrig är det här lika lite frågan om som i Nordirland. Här är det frågan om klasstrider. Och överklassen i Libanon är i huvudsak kristen. Vad är Libanon för ett land? Hurdan är dess samhällsstruktur? Hur är klassförhållandena?

Libanon intar en särställning i Arabien. Inte för att det är speciellt industriellt utvecklat. Men det fungerar som inkörsport för kapitalet från väst, som mellanhand och bank för hela regionen. Likt Schweiz har det hela tiden försökt att hålla en principiös neutralitet i alla konflikter, särskilt med zionismen, för att inte förstöra sina affärer.

Borgarklassen i Libanon är i hög grad beroende av den västerländska imperialismen.

Imperialismens skapelse

Jämte Syrien tillhörde Libanon Frankrike efter första världskriget och till 1943. Dessförinnan var det turkiskt. Frankrike gynnade uppkomsten av en kristen borgarklass. När Syrien skulle få självständighet skildes det förut inte existerande Libanon ut från resten av Syrien som en särskild mot imperialismen mycket mera lojal statsbildning.

För att vidare bestraffa det mot imperialismen mera bångstyriga Syrien gavs dess nordligaste kustremsa vid Iskenderum till Turkiet.

Dom kristna var i minoritet i Libanon. Och alla kristna tillhör inte borgarklassen. Vidare finns också islamitiska borgare. Men det blev sörjt för att det blev den kristna maronitiska borgarklassen som fick kommandot i Libanon. Dessa maroniter är på inget sätt några européer. Trots detta skapades det mycket starka sociala avskärmningar emellan grupperna så att skillnaderna blev nästan "etniska" på ett konst-

gjort sätt. Därför har den maronitiska borgarklassen ett gott grepp även om kristna, som rentav är proletära. Det utesluter dock inte att kristna kämpar även på den palestinska sidan.

På den islamitiska sidan finns också en borgarklass i ledningen. Dessutom sådana organisationer som Jumblatts socialistparti och PCL, kommunistpartiet. Alla dessa är mycket måna om att det hela "inte ska gå för långt".

Förutom grupper med ett verkligt intresse att förändra situationen i Libanon helt och hållet tillkommer dom palestinska organisationerna. Detta gör nu genast att saken får svåra internationella förflätningar.

Palestinsk bas

Dom palestinska organisationerna använder Libanon som sitt huvudsakliga basområde sedan dom fördrivits från Jordanien 1970/71. Delvis för att inte provocera Israel har Libanon bara hållit sej med en ytterst svag armé. Därför är närvaron av palestinska styrkor i landet, reguljära som guerillaförband, ingen småpotatis. Istället för reguljär armé håller sej borgare och godsägare med privatstyrkor.

Det naturliga för palestinska organisationer, som t ex PFLP, har varit att gå in i kampen på den libanesiska vänsterns sida.

De av PLO:s organisationer, som mera har ett nationalistiskt perspektiv, är mindre intresserade av att stöda vänstern, om detta inte omedelbart också gagnar PLO. Därför har också PLO mera ägnat sej åt att förhandla med olika regimer men stått tämligen överksamma gentemot vänsterns sak i Libanon. Delvis av rädsla att mista sitt basområde där. På senare tid har dock även PLO börjat att mera aktivt stöda den muslimska sidan.

Mini-Palestina

En taktik från imperialisternas sida har varit att pressa tillbaka palestinierna så mycket som möjligt och att sedan erbjuda dom ett "mini-Palestina". Detta skulle ungefär bestå av det gamla jordanska Palestina i Samarien och Judéen. Detta mini-Palestina skulle naturligtvis omgärdas med rigorösa skyddsåtgärder för att garantera staten Israel - samt på något sätt sammanflätas med något eller några "moderata" arabregimer å la Jordanien för att garantera dessas existen. Imperi-

alisterna har nu sett att det inte går att blunda bort Palestinafrågan. Innan bölden sprider sej alltför mycket fun-derar man då på att hålla fram förslaget om mini-Palestina, som man hoppas att majoriteten ska nappa på. Atminstone uppnås då det, eller har redan uppnåtts, att palestinarörelsen - och hela arabvärlden - splittras i den frågan.

Syriens svek

Syrien var förr det land som var palestiniernas pålitligaste stöd och det land som Israel ansåg som sin ihärdigaste fiende. Syrien har dock i inget läge varit något socialistiskt samhälle. Syrien stöder inte palestinska befrielserörelser utan att själv ha nytta av det. Bedöms nyttan av att bekämpa dem såsom större, då gör man det. Och det är just vad som är fallet nu.

När nu Syrien går in för att rädda den nästan utslagna libanesiska borgarklassen från utplåning, så gör man det naturligtvis i imperialismens intresse (USA:s). Ävenså Israels, även om entusiasmen där för denna sak måste vara väldigt dämpad. Men till sist måste det även finnas en rädsla hos dom syriska maktavarna för ett Libanon, där vänskap och dom palestinska befrielserörelserna har makten.

Palestinsk framgång

I skrivande stund har palestinierna lyckats tillbakavisa utplåningshotet från Syrien. Det blev inget nytt "svart september". Detta var en stor framgång. Fortsättningen är dock oviss. Något nytt är också att Israel denna gång står helt initiativlöst vid sidan om. Detta är en annan framgång för palestinierna, detta att Israels internationella isolering alltmer tilltar. USA börjar ta sin hand från Israel. Dess stjärna dalar. En strimma av hopp vid Palestinas mörka horisont. MUS

VAL IGEN I PORTUGAL

Inom loppet av en kort tid har det drivits två valkampanjer i Portugal. Den första gällde parlamentet och regeringen. Några större omvälvningar medförde det knappast. Socialistpartiet med Soares i spetsen sitter alltså som regering sedan i höstas. Då avslöste han den s.k. femte regeringen, där kommunistpartiet hade ett stort inflytande. Deras man var Vasco Goncalvez.

Den stora förändringen i den portugisiska revolutionens utveckling var den kontrarevolutionära höger-kuppen den 25 november förra året. Den ledde till att revolutionärerna utrensades från de militära styrkorna, vänstertidningar förbjöds, den hemliga polisen började arbeta på nytt, fascister släpptes ut ur fängelserna och ersattes med revolutionärer.

En annan tendens som valet visade på var att vänstern åter igen går på offensiv efter en tillbakagång efter den 25 nov. Våren har präglats av en ständigt tilltagande arbetarkamp. Regeringens politik att lösa landets problem har spruckit: Lönestopp har inte hindrat priserna att stiga oavbrutet.

Det är bakgrunden till presidentvalet den 27 juni, då den nuvarande presidenten Costa Gomez drar sig tillbaka. Dennes funktion har mest bestått i att "stå över" alla politiska partier, att anpassa sig till de rådande politiska förhållandena. Helt enkelt att vara en sammanhållande kraft för den inbördes slott-

Större makt

Den nye presidenten kommer att få betydligt större maktbefogenheter. Detta sedan den andra konstitutionella pakten undertecknats den 26 februari. Det är en överenskommelse mellan resterna av MFA, dvs kommandetämbetet och revolutionsrådet, och de fem största politiska partierna.

Pakten innebär att revolutionsrådets befogenheter reduceras betydligt. Från att ha varit ett lagstiftande och verkställande organ får det framöver endast en rådgivande funktion.

Den starke mannen blir presidenten. Han väljs genom allmänna val. Sedan har han rätt att utse en premiärminister. Detta utan hänsyn till revolutionsrådet och de politiska partierna. Vidare har han rätt att inlägga veto mot en rad lagförslag. Detta kan först upphävas om 2/3 av den lagstiftande församlingen går emot honom.

Fyra kandidater kommer att kämpa om väljarnas gunst. Den som i förhand anses ha de största chanserna är arméchefen, general RAMALHO EANES. Han backas upp av socialistpartiet, det borgerligt konservativa PPD och av fascisterna i CDS. Klarare kan man knappast visa på vilken sida SAP:s broderparti väljer.

Politiskt sett likvärdig är PINHEIRO DE AZEVEDO: Han är den nuvarande premi-

är av något politiskt parti.

Det stalinistiska PCP kör fram politbyråmedlemmen OCTAVIO PATO. Men om kommunistpartiets bas kommer även den fjärde och siste kandidaten att kämpa: OTELO DE CARVALHO

Carvalho-arbetarnas man?

Den f.d. chefen för säkerhetsstyrkorna COPCON präglas politiskt av en vacklan, av idealism och en god portion revolutionär glöd. Hans modell för Portugal är en rad "progressiva militärer" som ska hålla i tyglarna tillsammans med folkmaktsorganen, arbetar- och bostadskommissionerna. Själv ser han sig som en portugisisk Robin Hood.

Det kan inte förnekas att Otelos är populär i landet. COPCON-styrkorna kom ofta till hjälp när ockupationer av bostadshus eller fabriker hotades. Men de tiderna är nu förbi. (1)

Genom att utnyttja Otelos som en symbol vill man på nytt försöka föra fram arbetarklassens positioner. Valet på Setenave är ett exempel på hur man i praktiken kan få arbetarna att bryta med kommunistpartiets ledning, aktivera sig i kommissionerna.

Illussioner

Men är det inte felaktigt att ställa upp till val till den borgerliga statsapparaten? Sprider inte kampanjen för Otelos en massa illussioner om president-

Jo, förvisso sprider man illussioner om att man kan ändra på samhället genom val till statsapparaten. Men än värre är de illusioner man sprider om militärens roll i revolutionen. Otelos är officer, representant för det förment revolutionära MFA. Utvecklingen i Portugal har om något visat att man inte kan sätta sin tillit till att militären kan spela en revolutionär roll.

Vår inställning till parlamentarismen och valdeltagande är dock inte dogmatisk. Visserligen innebär valdeltagande alltid att man sprider parlamentariska illusioner, att man sprider ett falskt medvetande. Men, om man bedömer att de strukturella förändringar man kan uppnå genom ett agerande i valet (t ex en ökad basorganisering, undvikande av viss lagstiftning som förhindrar kampen) är av större vikt än det faktum att man sänker folks medvetande - då är det logiskt att man agerar i valet.

Om PRP och de övriga organisationerna gjort en sådan värdering vet vi inte. Utifrån vår utsiktspunkt här i högan nord har vi alltför små möjligheter att göra en sådan värdering, som bl.a. måste innebära detaljerad kännedom om läget på arbetsplatserna i Portugal.

Vår uppfattning är dock att valdeltagande kommer långt ner på listan över olika aktionsalternativ. Det borde finnas många andra, mindre tveksamma vägar att nå ökad basorganisering än deltagande i borgerliga val.

opium för folket

Idrott, sport, dans, all slags fysisk aktivitet utanför arbetet har alltid varit ett medel för de arbetande klasserna att koppla av och glömma vedermödorna vid slitet för brödfödan. Tävlingsmomentet och skickligheten har också varit ett naturligt inslag, för att ytterligare förhöja intresset hos deltagare och åskådare.

Bara detta är långt ifrån något "opium för folket".

Men härsarklasserna insåg tidigt att människornas intresse och beundran för fysisk styrka och tävlingar ganska enkelt kunde användas för att avleda missnöje och dämpa ledan vid den egna tillvaron. Gladiatorspelen i Rom och Olympiaden i Grekland var uttryck för slavägarnas försök att tysta protesterna mot maktens brutalitet. Torneringarna under medeltiden hade samma funktion, liksom elitidrotten har det idag.

Men ändå är det annorlunda idag. Dels har massmediaindustrin, främst radio och TV, fört ut idrottsevenemangen till allt fler människor. Olympiader och världsmästerskap ses nuförtiden av hundratals miljoner människor samtidigt. Dels har storföretagen tagit ett allt hårdare grepp om utövarna. Begreppet amatör existerar inte bland de skickligaste utövarna av idrott.

Kapitalintressen styr och äger enskilda och hela klubbar i vinst- och reklamintresse. Stortävlingarna i tennis, golf, motorsport, utförsäkring på skidor m.m. är numera gigantiska reklamjippon.

Och vi påverkas, både att betrakta tävlingarna som händelser av oerhörd betydelse och att köpa varorna som deltagarna gör reklam för. Fastklustrade framför TV-rutan följer vi idrottsmännens (och -kvinnornas) uppvisningar.

Nog är det opium för folket.

Samtidigt satsar fritidsindustrin oerhört mycket på att vi ska köpa redskap och attiraljer för att vi själva ska likna elitidrottarna så mycket som möjligt. I Sverige har försäljningen av tennisprylar och slalomutrustning ökat enormt efter framgångarna för Björn Borg och Ingemar Stenmark. Nybörjare i alla åldrar kämpar med proffsutrustningar för tusentals kronor för att åtminstone uppnå en avlägsen likhet med sina idoler.

Uppåtsträvande och sportintresserade ungdomar lägger ner hela sin fritid, och ibland lite till, på träning och tävling för att nå upp till berömmelsens höjder.

Är inte det opium för folket?

Men all idrott är inte elitidrott eller träning för rekord av ena eller andra slaget. Det finns fortfarande en massrörelse som sysslar med idrott för att det är roligt, inte för resultaten. Och även om denna idrottsrörelse på många sätt förgiftas av elitklubbarnas talangjägare och av överambitiösa klubbstyrelser, så finns här ändå den sunda inställningen att idrott är en lek och en vettig fritidssysselsättning.

För även om elitidrotten, som den förs fram av massmedia, är ett opium för folket, så är den mest av allt ett opium för dem som utövar den. För att kunna nå till och stanna kvar i eliten krävs av idrottsutövaren i de flesta sporter, att han eller hon isolerar sig från det mesta av kontakter med den övriga verkligheten. Elitidrottaren blir en fackidiot, vars tankar hela tiden måste kretsa kring problemet att bli ännu bättre, att utveckla sin talang ännu mer, och att tjäna ännu mer pengar på sin skicklighet.

Fortsättning på spalt 4.

SPORT

KAMP ELLER FLYKT

För oss "sportfånar" är det glädjande att frågan om idrotten äntligen, på allvar, börjat diskuteras inom en stor del av vänstern. Oavsett vad man anser om idrotten så kan man inte komma ifrån det faktum att idrottsrörelsen bara i Sverige engagerar hundratusentals människor och då framförallt ungdom. Idrotten har mer och mer utvecklats till en massrörelse, som verkligen är att räkna med i olika sammanhang.

Om man då ser på idrottsrörelsen i Sverige idag och hur den har utvecklats så kan man med gott samvete säga att det i stort sett är en återspeglning av vad som händer i det kapitalistiska samhället i övrigt. Det ser man enklast genom att studera t ex elit- och korp-idrotten. Givetvis måste vi ta avstånd från den typ av "idrott" som representeras av Björn Borg o Co. Den bär helt igenom kapitalismens stämpel. Och elitidrotten fortsätter att urarta alltmer, kommersialiseringen blir allt större. Numera är det ett vanligt inslag att stora företag "köper" hela idrottsklubbar och driver dom som vanliga företag. Spelarna blir handelsvaror som köps och säljs för stora summor. Idrottsmän har använts i allt större utsträckning som levande reklamplakater. Men det här är ju inte någon välgörenhetsverksamhet från företagets sida utan det är rent ekonomiska intressen som spelar in.

Satsningen på elitidrotten är dock egentligen inte så märklig om man tänker efter. För även i samhället i övrigt så gäller ju den här "arbetsdelningen". Det är endast eliten som det ska satsas på.

Men även när det gäller idrotten så är ju inte alla så lyckligt lottade att de kan tillhöra eliten - och det har även kapitalister - a insett. Av den anledningen så pumpas man också in en hel del pengar i korp-idrotten för kapitalisterna är mycket angelägna om att slå vakt om den här typen av idrott, som tydligt uppfyller den roll man önskar att idrotten ska spela i samhället. Klasskänslan ska trubbas av och klassarbetet fira stora triumfer genom att arbetare, tjänstemän och direktörer i en enda salig röra ska kämpa gemensamt för företagets bästa på idrottsplanen. Det är var korp-idrotten går ut på.

Vissa försöker fortfarande göra gällande att idrott och politik inte hör ihop. Men det går ju inte att isolera idrotten från det övriga samhället, eftersom den utgör en del av det. Och borgarna insåg idrottens betydelse som politiskt vapen och tog på ett tidigt stadium kontroll över idrottsrörelsen. Under senare tid har det ju t ex blivit mycket populärt bland sossepampar och företagsfolk att ta över styrelseposter i de ledande idrottsorganen. Det borgerliga greppet över idrottsrörelsen lever alltså kvar starkare än någonsin.

Det står utom allt tvivel att idrotten av den härskande klassen utnyttjas som ett hjälpmedel att försöka passivisera arbetarklassen med. Som ett näraliggande exempel kan man ta 1 maj i Spanien i år. Fascistregimen anordnade då massor av

olika idrottsevenemang i de större städerna och i TV för att på det sättet dra bort arbetarnas intresse från möten och demonstrationer. Idrotten kan alltså många gånger vara ett behändigt vapen i händerna på den härskande klassen.

Och i så gott som varje kapitalistiskt land har man också utnyttjat idrottsrörelse för sina egna syften. Genom en helt klasslös propaganda för idrotten har man lyckats med att få massor av arbetare att helt tappa kontakten med klasskampen. Idrotten ska fostra icke-aggressiva och laglydiga medborgare. Klassamarbete och chauvinism ska blomstra.

Trots allt det negativa som skett och sker idag inom idrottsrörelsen så anser jag att vi som kommunister definitivt inte kan vara fientligt inställda till den. Tar vi ställning mot idrottsrörelsen så innebär det ju att vi i praktiken spelar borgarna i händerna. Vi överlämnar idrotten åt dom och det är ju en garantin för att systemet kommer att bestå.

Vi måste också ha klart för oss att en stor del av den idrottande ungdomen kommer från arbetarklassen och dom vinner vi aldrig genom att förlöjliga deras idrottsintresse. Nej, istället måste vi arbeta inom den idrottsrörelse som finns. Det är ju där vi kan nå massorna.

Liksom när det gäller samhället i övrigt så måste vi även på det här området ta upp kampen mot borgarna. Parollen "klass mot klass" måste stå i centrum också när det gäller idrottsrörelsen.

LGS

Nazisterna använde ofta idrotten för sina syften. Här är en mot-affisch inför Berlinolympiaden 1936.

Fortsättning från spalt 1.

Allt detta ligger långt borta från åskådaren, som istället för att själv delta i någon idrottsaktivitet väljer att tillbringa lördagseftermiddagen med att titta på gladiatorspelen i TV. För elitidrott är ingen idrott i egentlig mening, det är ett skådespel med välrepeterade aktörer. Ibland ett vackert skådespel med starka spänningsmoment. Men det har ingenting med avkoppling och lek att göra.

Men begreppet "opium för folket" innebär inte enbart att religionen, droger, sporten eller vad det nu är frågan om, används av överklassen för att hålla nere underklassen. Det är också fråga om som Marx säger "ett uttryck för det verkliga eländet och en protest mot det verkliga eländet."

När vi går på fotboll och skriker, jublar eller blir förbannade - så är det bl.a. därför att det är ett av de få tillfällen vi har att leva ut våra känslor! Vi står där i "en kokande gryta" eller i en hall där "takets nästan lyfts" och upplever en känsla av kollektiv styrka - på en gång både verklig och illusorisk.

När vi går på matcher med arbetskamrater är det ett av de få tillfällen vi har en möjlighet att umgås med dem. På jobbet är vi uppsplittrade och miljöer gör kontakter omöjliga förutom under rasterna - då snackar vi också mest om sport (åtminstone vi killar - sporten är ett typiskt könsuppdelat opium). Efter jobbet vidtar det privatiserande familjelivet.

Men ibland är sporten också ett direkt uttryck för klasskampen. Se bara på matcherna mellan Real Madrid från tjänstemannastaden och Barcelona, arbetarstaden.

Det är inte själva känslorna av lycka, makt, sammanhållning vi vill åt genom att kritisera delar av Sporten. Vi menar att idag på sportarenorna är dessa känslor illusoriska och felinriktade. Istället vill vi inrikta dessa känslor på den verkliga kampen, utanför arenorna - i klasskampen. I denna kan vi säkert också använda oss av idrotten.

Men det har ju funnits en arbetaridrott också! En idrottsrörelse med kommunistiska övertoner och med ett politiskt perspektiv på sin verksamhet. Den hade sin storhetstid under de stalinistiska partiernas framgångar på 20- och 30-talen, och den tynade bort då dessa partier gick tillbaka i slutet av 30-talet.

I arbetarnas Idrottsföreningar (AIF) kombinerades fysisk fostran med studier och politiska diskussioner. De anordnade, tillsammans med motsvarande organisationer i andra länder, så kallade Spartakiader, motsvarigheten till de borgerliga olympiaden.

Idag finns ett litet antal AIF kvar i Sverige. De för en tynande tillvaro och utgör inte längre något "hot mot idrotten", vilket var borgarnas främsta argument mot dem.

På senare år har vänstern försökt sig på att återuppliva tanken på en arbetaridrott. Bäst har väl KFML(r) lyckats, med sitt fotbollslag Proletären FF i Göteborg. Där kombineras, enligt uppgift, träning och matcher med studier, på samma sätt som i AIF. Laget deltar dock i det vanliga seriesystemet.

Men arbetaridrotten är idag en ytterst marginell företeelse. Den stora massan arbetare engageras istället av och i den borgerliga idrottsrörelsen. Och vi anser, att det är där kommunisterna bör verka. Inte för att "göra riksidrottsförbundet till en kamporganisation", men för att rycka den idrottande arbetarungdomen ur det elit-tänkande och den politiska dvala som den borgerliga idrotten påtvingat dem. På sikt kan det vara grunden till en verkligt proletär idrottsrörelse, där leken, kollektivismen och klasskänslan är hörnstenarna.

VÅRD SOM FÖRTRYCK

Man talar ibland om att utvecklingen i det svenska samhället leder till att halva Sveriges befolkning snart kommer att våda den andra hälften. Även om detta kanske inte blir verklighet, så går trots allt utvecklingen mot att allt fler människor på olika sätt kommer in i samhällets vårdapparat: Kropps- sjukhus, mentalsjukhus, arbetsvård, socialvård. Andra utslagna återfinns i arbetsmarknadsutbildningar eller beredskapsarbeten. Allt fler får "åtnjuta" förtidspensionering. De värst utsatta finner vi i våra fängelser, där de får "kriminalvård".

Vård har blivit ett honnörsord. När makthavarna talar om de vårdande insatserna vill de att vi ska uppfatta dem som uttryck för vårt samhälles höga standard. De betraktar det som humanitär insats att så många får komma i åtnjutande av vår fina vård...

Kapitalets människosyn

Vilka vårdbehov och "onormala" beteenden som uppkommer i ett samhälle beror ju på detta samhälles struktur och ideologi. Vad som är normalt grundar sig helt på de beteenden som är önskvärda för samhällets fortbestånd. I det kapitalistiska samhället vill man ha en rörlig människa som är beredd att flytta dit där förtjänsterna finns. Ofta från landbygd till förortsghetton, en steril miljö utan annan möjlighet till rekreation än shopping. Något val finns inte - om jag inte vill stanna i min invanda miljö och ta arbetslöshetsunderstöd istället för arbete. Det stora flertalet har små möjligheter att få ett meningsfullt arbete, så det vägledande får oftast bli vad som finns i lönekuvertet varje månad.

Självla arbetsprocessen är meningslös, något som det gäller att uthärda. Den blir dessutom allt outhärdligare, allt mer stressande, hektisk. Skiftarbetet ökar, ackordsarbete och tidsstudiemän finns överallt, bullerskador och andra stresssjukdomar ökar.

Det finns då målet med vår verksamhet. Ja, de allra flesta satsar på frittid och fritiden. Den ska kunna fylla de behov vi har av värme, medvetenhet, kreativitet och förstärkning. Men ett sådant beteende uppskattas inte - tvärtom. Vi lär oss redan från början vad som är önskvärt och vad som är outhärdligt. Det är inte ute i samhället.

Dessutom ter sig undervisningens innehåll främmande mot den verklighet de flesta eleverna befinner sig i. Där står att samhället sörjer så väl för de sina, men hur stämmer det med pappan som är permitterad, eller med brodern som går arbetslös eller med ens eget liv som förutom skolan består i att hänga i tunnelbanan i brist på sysselsättning? Jo, "förklaringen" står att finna på det individuella planet. Det beror uteslutande på dig själv, du är lat, svag, dum eller har helt enkelt bristande vilja. Ibland kan man lägga ansvaret på föräldrarna, eftersom barn oftast inte kan ensamt skyllas för så mycket. Det är något fel på familjens medlemmar som inte kan fungera tillsammans som den borgerliga familjen förväntas göra. Resultatet blir att man istället för en syndabock får fyra eller fem.

Det är bekvämt och ofarligt att lägga ansvaret på den enskilde, men skapar ofta ännu större känsla av skuld och dåligt självförtroende. Ett sådant synsätt ökar utslagningen. Vanmakten och främlingskapet inför ens livssituation skapar flykt och passivitet. Man har svårt att förstå hur det kan ha blivit så här i ens liv.

Reaktion

Reaktionen uteblir inte, men istället för att den riktar sig mot orsaker som arbetsmiljö, skola, bostadssituation, ja, överhuvudtaget tar sig politiska uttryck, så riktar man den mot sig själv. Man kakar lugnande medel, dricker eller knarkar. Utslagningen ökar. Det blir ännu svårare att hänga med på jobbet eller i skolan. Ibland hör man att spriten eller knarket ökar utslagningen, men utslagningen börjar långt tidigare. Symptomen sprit eller knark ökar utslagningen.

Ibland klarar människor hjälpligt de krav det kapitalistiska samhället ställer men kan istället slås ut ur den stora "gemenskapen" pga av ålder eller annat "handikapp". Men då träder storebror staten in för att se till att vi i alla fall kan konsumera. Arbetslösheten blir ekonomiskt ersatt för att du är utsliten i hans fabrik och inte orkar producera som i din ungdomsdagar. Är det riktigt illa hamnar du på B-arbetsmarknaden, i arbetsvård eller omskolning. Och anses du omöjlig att placera så hamnar du ohjälpligt utanför, men tas väl om hand av samhällets vårdapparat.

darna, alltså de som i det dagliga livet på institutionen har kontakten med de intagna är längst ned på stegen. Sen kommer ingenting och sen kommer de intagna. Dessa sista, som "vården" är till för, har alltså lägsta status och det är också mot dem som förtrycket riktas.

Den som t ex skrivs in frivilligt på mentalsjukhus för långvariga depressioner blir redan vid inskrivningssituationen berövad viktiga delar av sin identitet. Mystifikationer som journalhandlingar, "sjukdomshistoria", diagnos och medicinering är något som patienten bara i sällsynta fall är delaktig i och kan påverka, trots att detta är grunden för behandlingen.

Om patienten, som alltså räknas som sjuk i o m att han/hon skrivs in, har svårigheter med jobbet, är ofta sjukskriven, kommer ihop sig med basar eller inte klarar arbetstakten, så psykologiserar detta och hänförs till sjukdomsbilden. Patienten fräntas allt ansvar och har nästan inga möjligheter att ta egna initiativ om han skulle orka det. Han ska omhändertas, "vårdas", och lösningen på problemen har de medicinskt ansvariga. Lösningen är oftast en långvarig medicinering, ibland kombinerad med elchocker. Ibland kan byte av jobb rekommenderas - beroende på patientens "sjukdom".

På en del behandlingsinstitutioner, främst inom ungdoms-, knark- och alkoholvården har progressiva vårdarbetare försökt bedriva en vård som innebär ett samarbete på frivillig grund och med respekt för de intagnas utvecklingsmöjligheter, men denna vård måste förenas med en marxistisk syn för att inte hamna i ett reaktionärt psykologiserande.

Inom kriminalvården är repressionen starkast, eftersom det här inte "vårdas" människor som är "allmänt besvärade" för samhället utan aktivt hotar privat och allmän egendom. Humaniteten är sällsynt. En häktad som försöker ta livet av sig betraktas inte som en förtvivlad människa utan som en "gulsotsrisk pga blodbad". En isoleringsfånge som bryter samman och blir våldsam får förlängt isoleringsstraff.

Inte ens vårdarna klarar den miljön, de blir i bästa fall liknöjda och ser genom fingrarna på knarklangningen på kåkarna. Är fångarna påtända och försvinner in i sina celler med en porrbaska håller dom sej lugna. De allra flesta fångar är också narkomaner. Även om de inte knarkar ute så gör de det inne på kåken för att stå ut. De flesta som är dömda för "narkotikabrott" är "kompislangare", dvs knarkare som langar för att klara sitt eget knarkbehov och hur de ska "vårdas" på kåken för sina problem är svårt att räkna ut. De verkliga kapitalisterna inom narkotikaförsäljningen är skyddade och går fria.

För de av samhället utslagna som klarar sig hjälpligt utanför institutionerna finns andra former att dölja kapitalismens bankrutt, nämligen socialvård, arbetsvård, förtidspensionering och i viss mån kroppssjukvård. Dessa finansieras i huvudsak av den kommunala budgeten, som inte är progressiv och därför alltid drabbar de lägre inkomsttagarna. Socialhjälp etc innebär alltså ingen överföring från kapitalistklassen till arbetarklassen, utan är en direkt omfördelning mellan olika grupper av lönearbetare. Konsumtionskraften som sprids på detta sätt är däremot i kapitalets intresse.

Arbetsvården är inte längre till för att ge de fysiskt handikappade en möjlighet till att delta i produktivt arbete, utan har blivit ett av många sätt för den borgerliga staten att dölja utslagning och arbetslöshet. De skyddade verkstäderna ger också möjlighet att direkt och indirekt skapa mer värde. Direkt genom att näringslivet lägger ut arbeten på verkstäderna, som

betskraft på den öppna marknaden, som inte klarar den ökade arbetsintensiteten. Arbetsvården har också en samhällsbevarande funktion genom att den eliminerar potentiella orosmoment och döljer dem som invalidiserats genom trafikskador. Till arbetsvården remitteras årligen mer än 100 000 människor.

Antalet människor som måste söka socialhjälp ökar med c:a 50 000 per år. I många nya bostadsområden i storstäderna är 20-30% socialhjälpstagare pga utslagningen och/eller de höga hyrorna. I dessa fall förs ofta socialhjälpen direkt över till byggbolagen och socialhjälpstagaren fortsätter att leva på en mycket låg standard.

Varje år räkar c:a 130 000 anställda ut för olycksfall i arbetet, c:a 500 avlider och 2 500 drabbas av invaliditet.

Symptominriktning

I takt med kapitalkoncentrationen ökar den psykiska utarmningen och detta yttrar sej ofta i kroppsliga sjukdomar. Men sjukvården är helt symptomriktad, dvs den inriktar sig helt på redan uppkomna skador eller sjukdomar och mindre på att bekämpa dess orsaker. Den är också till stor utsträckning en städgumma åt kapitalismen. Dessutom prioriterar sjukvården "lönsamma" människor medan gamla, utslagna och psykiskt sjuka får den sämsta vården. Varje dag avvisas åtskilliga knarkare från Långbros akutavdelning för narkomaner utan att politikerna blir särskilt ororade. Men skulle fem direktörer med hjärtinfarkt avvisas varje dag vid Serafimerlasarettet

skulle det bli storm. Dödligheten är mycket stor hos båda kategorierna.

Vården döljer

Vilka slutsatser kan man nu dra av detta?

Den människosyn som den borgerliga staten försöker inplantera i oss innebär alltså att den som inte klarar det kapitalistiska samhällets påfrestningar, honom är det fel på, han är sjuk och måste följaktligen vårdas. Men för att upprätthålla denna ideologi kan man inte gå för djupt på orsakerna utan man stannar vid symptomet: magen måste botas, depressionen måste lindras, yrkesexeksemet måste få lite salva. Och de som inte hjälps av denna medicinering för dem finns det starkare metoder - slutna psykiatrisk vård eller kriminalvård. Också LTO (lagen om tillfälligt omhändertagande) används för att rensa upp en miljö och dölja orosmoment.

Det ligger naturligtvis i det kapitalistiska samhällets intresse att ha instrument för att dölja klassmotsättningar och för att försvara dem som klarast framstår som symptom på det sjuka samhället.

I ett samhälle med skärpt klasskamp har det visat sig att dessa symptom minskar - passiviseringen försvinner när alltfler tar kamp för sin situation. Då träder den öppna repressionen i funktion, polis och militär tar över en del av vårdapparatens roll. Men det svenska klassamhället har funnit effektiva metoder för att splittra arbetarklassen och ett av dessa instrument är "sjukdomsideologin" - det är dej det är fel på om du inte klarar dej bra. Den revolutionära agitationen måste avslöja denna splittringsmanöver och slå detta vapen ur händerna på klasstaten.

MLE/LA

-DOM ÄR VÄRST KRING VALBORG

Familjen är bara en miniatyrbild av samhället. Där grundläggs vår auktoritetstro, vår syn på det motsatta könet, vår syn på att lyckan är materiell och består av fina och många leksaker.

I skolan lär vi oss konkurrera och hävda oss för att få bra betyg. Att hjälpa kompiserna kallas fusk. Var och en får klara sig själv. Den som inte hänger med hamnar i specialundervisning. Läroplanen måste följas. Några störande moment orkar inte systemet med. Eleven ska anpassa sig till läroplanen - inte tvärtom. Vil-

Vårdapparaten

Hur ser då den vårdapparat ut som ska ta hand om de här problemen och på vilket sätt löser den dem?

Det stora flertalet institutioner har en struktur som överensstämmer i stort med den i samhället utanför. Den strukturen består för "vårdens" del i att överst i toppen finns de ansvariga, fängelsedirektören eller läkaren, sedan kommer de verkställande, dvs de som

Angola efter befrielsen MPLA rensar i vänstern

Efter befrielseörelsen MPLA:s seger, med hjälp av kubanska styrkor, över imperialismen har det varit ganska tyst i massmedia om Angola. Det USA-stödda FNLA samt UNITA har praktiskt taget eliminerats. De sydafrikanska trupperna har dragit sig tillbaka in i Namibia.

Som en direkt följd av MPLA:s seger har USA börjat ompröva sin Afrika-politik. Utrikesminister Kiessinger har varit i Sverige för att lära av Palme & Co hur man bedriver imperialistisk politik utan att konfronteras militärt. Mycket riktigt har Kiessinger också aviserat ett materiellt stöd till befrielseörelserna (men liksom Sverige naturligtvis inga vapen).

Men i Angola har redan kapitalismen/imperialismen försuttit sina möjligheter att för tillfället få ett inflytande över utvecklingen. Det faktum att det framstegsvänliga kapitalet inte lyckades få ett fotfäste inom MPLA utan komprometterades i FNLA och UNITA försvårar en neokolonial eller statskapitalistisk utveckling å la Algeriet.

MPLA:s uppknytning till den härs-kande klassen i Sovjet gör en utveckling mot statsbyråkrati sannolik. Angolas framtid är att bli ett afrikanskt Kuba.

Denna utveckling framtvingas främst av ekonomiska faktorer och de kubanska truppernas närvaro (i maj c:a 17 000) spelar härvid en mindre roll. Eftersom inga andra kapitalgrupper varit allierade med MPLA så tvingas det politiska och militära ledarskiktet inom MPLA att arbeta på att upprätta en ekonomi avskild från det internationella kapitalet. Här blir den sovjetiska byråkratin bundsförvant (den kinesiska har ju komprometterat sig genom sitt stöd till FNLA). Sovjet kan nämligen erbjuda "hjälp" i form av tekniskt kunnande och export av industri.

INTE SOCIALISM

Någon socialistisk utveckling är inte möjlig p g a att de grundläggande betingelserna härför saknas: en utvecklad industri och därmed en stark arbetarklass.

Utvecklandet av en industri och de då nödvändiga sociala reformerna som skolväsende och en höjning av den materiella levnadsstandarden står inte i motsättning till majoriteten av det angollesiska folket. Det utgör tvärtom ett gemensamt intresse för bonde-, jordbruks- och industriproletariatet samt embryot till den statsbyråkratiska klassen - de intellektuella mellanskikten och vissa småborgerliga och nationellt borgerliga skikt. Först när en period av grundläggande uppbyggnad genomförts och en arbetarklass konstituerats kommer en mer utvecklad klasskamp att kunna äga rum.

Denna skiss av en trolig utveckling för Angolas del baserar sej på de erfarenheter vi kan dra av tidigare koloniala revolutioner, som den kinesiska. Det finns många likheter med såväl Kina som Vietnam. Det nationella befrielsekriget, med sin sociala bas hos småbönder och jordbruksproletariat ("omringa städerna från landsbygden" - Mao). Men också repressionen av arbetarklassen i städerna och andra revolutionära grupper.

POLITISKT FÖRTRYCK

Mycket snart efter MPLA:s seger över UNITA och FNLA kom rapporter om arresteringar av ledare för olika vänstergrupper, indragning av tidningar och insättande av trupper mot arbetare. Detta mönster går igen från t ex Kina 1949 när maoisterna med hjälp av ovanifrån skapade "fackföreningar" sökte få stopp

President Samora Machel och Agostino Neto på Mosambiques självständighetsdag.

på strejkrörelsen bland arbetarklassen. Eller vi kan ta Vietnam, där Ho Chi-Minhs Viet-Minh-trupper utkämpade strider med de arbetare som deltog i upprättandet av arbetarråden 1945. Från Vietnam 1945 finns också exempel på förtryck mot andra vänsterorganisationer som trotskisterna.

MPLA har utfärdat dekret som säger att man har rätt att ställa strejkande arbetare under militär kontroll. Detta har också gjorts med hamnarbetarna i Lobito och Luanda, som har tvingats till ökad arbetstid utan löneökning.

Andra fängslade inom RA är Gentil Viane, tidigare en av Netos rådgivare; Rui Castre Lope, f d kommandant för MPLA:s andra militära region under kampen mot portugiserna; Manuel Vidare, läkare; Hugo de Menezes, 1962 medlem av MPLA:s ledning.

Andra organisationer som attackerats är Amilcar Cabral-kommittéerna. Förutom arresteringarna har CAC:s tidning Poder Popular (Folkmakt) förbjudits under motiveringen att CAC-medlemmar var Trotskijs och Bakunins partisaner.

Rysktillverkade stridsvagnar i Luandas hamn.

Den politiska repressionen sköts av MPLA:s politiska polis DISA (Ledningen för Information och Säkerhet i Angola). De två största oppositionsgrupperna i Angola som främst utsatts för förföljelser är dels det maoistiska OCA (Angolas kommunistiska organisation) och Revolta Activa (AR), en fraktion inom MPLA.

Att MPLA ingripit mot OCA är förstärkt om än inte försvarligt. OCA har krävt att de kubanska trupperna ska lämna Angola och betecknar Sovjets agerande i Angola som "socialimperialism". De är dock inte lika extrema som KKP och våra hemmamaoister i SKP. OCA liknar mer det portugisiska PCP(r)/UDP. Man kritiserar förutom MPLA även FNLA och UNITA och menar att USA-imperialismen är huvudfienden i Angola. (Journal Comunista, OCA:s tidning okt. -75)

ARRESTERINGAR

En rad arresteringar har drabbat personer inom RA-fraktionen. Mest känd är Joaquim Pinto de Andiaide, en av MPLA:s grundare. RA-fraktionen motsätter sig Augustino Netos, Angolas president, ledarskap i MPLA och kritiserar ledarskapet som "presidentialism", stamtänkande och "regionalism". Ironiskt nog har han suttit mer än tio år i portugisiska fängelser för att bl a ha protesterat mot Augustino Netos fängslanden 1960. Han valdes till hederspresident i MPLA 1962.

MPLA-ledningen motiverar sitt agerande med att deras politiska motståndare rasister, splittrare och imperialist-agenter.

"ELIMINERA OPPOSITIONEN"

I en intervju med Washington Posts Angola-korrespondent säger MPLA:s generalsekreterare Lucio Alves bl a "...dessa organisationer, vilka absolut har skapats av CIA och som har ett vansinnigt och osammanhängande språk, sattes till att på punkt efter punkt förolämpa MPLA".

Angående arresteringarna av medlemmar i RA och OCA sade Alves att "omskolningsläger kommer inte att byggas. Det är klart att några kan räddas genom omskolning och övertalning. Men de omedgörliga, de mest hårdnackade, de envisaste, måste elimineras".

Det har alltså blivit dödsstraff på att förolämpa MPLA?

Medan MPLA-ledningen fortfarande brottas med ett land i sviterna efter ett krig, med att bygga upp en ekonomi där såväl byråkratklassen i Sovjet som Imperialisterna i Väst försöker nå ett så stort inflytande som möjligt, skapar man sig nya problem. Oppositionen mot MPLA har börjat organisera sig underjordiskt. Man ger bl a ut Journal de Operaio - "arbetarnas tidning".

"Observatör"

Källor: Gnistan 21/76
Intercontinental Press 3&18/76

Agostinho Neto - MPLA:s ordförande.

IMPERIALISMEN UTAN MAKT

Det faktum att amerikanskt kapital (Gulf) och även svenskt (LKAB-Gränges) har ett fotfäste i Angola och att detta accepteras av MPLA behöver inte innebära att Angola ånyo hamnar i imperialismens klor. MPLA kan t ex utnyttja kapitalet för att bygga upp en industri - och sedan nationalisera den. Naturligtvis skulle en längre tidsperiod av imperialistisk dominans över vissa sektorer inom näringslivet kunna få en återverkan på den politiska nivån och framtvinga en neokolonial/statskapitalistisk lösning.

Demonstration vid MPLA:s seger.

De mest påtagliga exemplen på den kapitalistiska rovdriften inom trä- och pappersbranschen utgörs av en ständigt tilltagande kapitalkoncentration med miljöförstöring, kalhyggen, fabriksnedläggelser och en ökad förslitning av oss arbetare som följd.

Flera av de "avigsidor" som det kapitalistiska systemet visar är både arbetsköparna och träfackens medvetna om. Men vad vidtar dom för åtgärder?

Arbetsköparna har ekonomiska intressen av att *inte* göra det; facket är genom samarbetsavtal och sin allmänna samarbetspolitik förhindrat att göra det (för att våra möjligheter att kunna påverka framtiden inte skall gå oss fullständigt ur händerna måste vi, träfackens arbetare, ta saken i egna händer, och göra det snabbt och utan hänsynstaganden till fackets och arbetsköparnas intressen. Våra intressen är olika.). Arbetsköparna vill fortsätta på den väg som branschen nu befinner sig på utan hänsyn till vare sig miljö eller lokalbefolkning. De vidtar sina åtgärder med en enda sak i huvudet: maximal profit. Facket vill i stort låta det vara som det är och fortsätta att "reformera" kapitalets diktatur.

Våra intressen är att avskaffa kapitalets rovdrift på människan och miljön och bygga ett demokratiskt och arbetarstyrt samhälle. Kan motsättningsarna uttryckas påtagligare?

PÅ DENNA OCH DE TRE FÖLJANDE SIDORNA SKA VI UR OLIKA SYNVINKLAR BEEYSA LÄGET FÖR TRÄFACKENS (TRÄ, SKOGS, PAPPERS) ARBETARE. VI SKA GRANSKA DEN BILD SOM SERVERAS AV ARBETSKÖPARNA OCH FACKFÖRBUNDSLEDNINGARNA.

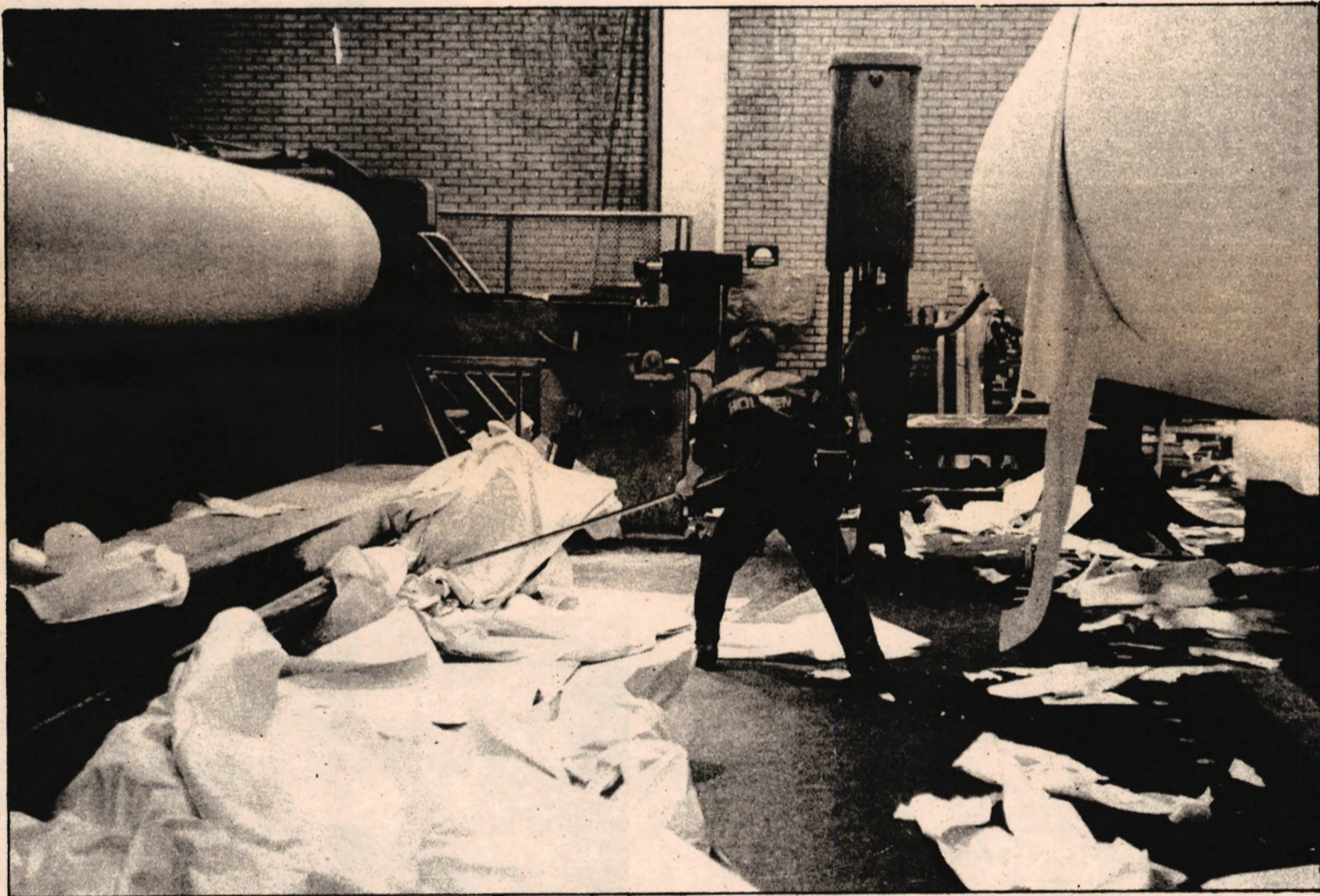
I VEMS INTRESSE SKER DEN OERHÖRDA KONCENTRATION SOM VI JUST NU KAN BEVITTA? ÄR DEN OPTIMISTISKA BILD SOM GES I VÅR FACKTIDNING SÅ OM FRAMTIDEN OCH OM "VÅRT" BLANDEKONOMISKA SYSTEM SANN?

LITE HISTORIA BLIR DET OCKSÅ. VI BERÄTTAR OM UPPRINNELSEN TILL ÄDALSHÄNDELSENA 1931. VI TAR UPP HUR FACKET I SAMARBETE MED ARBETSKÖPARNA BEKÄMPADE DE ARBETARE SOM GÅTT UT I STREJK MOT LÖNE-NEDPRESSNING OCH ARBETSLÖSHET.

VIDARE BLIR DET TVÅ ARTIKLAR FRÅN FAM:S FABRIKSCELL PÅ MUNKSJÖ PAPPERSBRUK I JÖNKÖPING. DELS OM EN NYLIGEN AVSLUTAD STREJK OCH DELS OM DEN STARKA ÖKNINGEN AV OLYCKSFALLEN.

TRÄ SKOGS PAPPERS

KAMPEN HAR BARA BÖRJAT

Läget allt annat än ljus

Inom pappers fortsätter pappers- och massaarbetsköparna att lägga under sig alltfler led i hela tillverkningsprocessen. Avverkningsbar skog, sågverk, transportföretag m m köps upp i en aldrig skadad omfattning. Allt för att skapa garantier för att stabilt och -helst- ökat vinstuttag. Inte för att rädda jobben åt oss arbetare, som dom vill få oss att tro.

Parallellt med detta fortsätter industrimagnater - typ rederibolaget Malmros - att skaffa sig allt större inflytande över pappers- och massaindustrin med hjälp av allt större aktiepostinköp. Kapitalet koncentreras till allt färre händer.

Inom trä pågår också en stegrad kapitalkoncentration med fabriks- och sågverksnedläggelser som följd. Speciellt påtagligt har detta varit i nedre och mellersta Norrlands inland. Inom trä-

fått vidkännas detta på ett högst handfast sätt: hela samhällen har lagts ned.

Inom skogs område dominerar alltjämt de små arbetsköparna, även om koncentrationen också inletts där. Södra Sveriges skogsägare, med säte i Växjö, har under de senaste åren köpt upp det mesta i odlings- och avverkningsbar skogsmark i södra Sverige. I Norrland har SCA (Svenska cellulosa AB) skaffat sig motsvarande monopolställning.

För samtliga branscher gäller att det är vi arbetare som fått, eller - om inget sker - kommer att få betala priset av detta kalas för arbetsköparna. Priset är ökad fysisk och psykisk förslitning genom utvidgad skiftgång, fabriks- och därmed också samhälls- och bostads- eller barackghetton, långa resor till arbetet; överhuvudtaget en allt mänskofientligare arbets- och livssituation.

Ska vi finna oss i att stillastående

som skogsarbetarna måste vi bjuda motstånd och kämpa. Vi måste kämpa för vår framtid!

Vad ska vi kämpa om?

Samtliga yrkeskategorier i träfacken har en lång kampradition bakom sig. Träfackens arbetare - framför allt sågverks-, massa- och skogsarbetarna - har tidigare utgjort den svenska arbetarklassens spjutspets. Det är traditioner som förpliktar!

Sett ur ett stort perspektiv utgörs vår branschs viktigaste kampavsnitt av kampen mot miljö- och kulturförstöringen. I detta simpla värk spelar träfackens arbetsköpare en mycket betydelsefull roll. Genom en avverkning som f n är större än återväxten skapas varje år tusentals ha kalhyggen. Arbetsköparnas kortsiktiga lönsamhetsintressen leder till att omsorgen om en med det eko-

växt och skogsvård åsidosätts. Allvarliga ingrepp i det ekologiska systemet görs på detta sätt.

Sett inte bara ur en snäv miljömässig synvinkel spelar därför skogsvården en avgörande roll för hela trä- och pappersbranschens framtid. Ett åsidosättande av skogsvården kan leda till oläkbare sår i hela det ekologiska systemet med t ex arbetslöshet som följd för träfackens arbetare.

Tillsammans med kampen mot miljö- och kulturförstörelsen utgör kampen mot den utökade skiftgången och kampen för fasta löneformer idag något av en kampfront. Att det inte är vi som med utökad skiftgång och splittrande löneformer ska betala arbetsköparnas ökade profitbegär har idag börjat gå upp för alltfler arbetare. I skogsarbetarstrejken våren -75, som riktade sig just mot en splittrande och fysiskt förslitande löneform (ackord), har vi en viktig milstolpe i denna kamp. Skogsarbetarstrejken visade framförallt att kampen är möjlig och att den lönar sig. Detta kan inte påtalas nog många gånger.

I skogs har man tagit ett stort steg mot en fast löneform. Opinionen och utvecklingen inom trä och pappers tyder på att också dom kommer att följa i samma spår och därmed har en av de viktigaste grunderna för fortsatt kamp lagts. Med fasta löneformer kommer vi att ha det mycket lättare att kämpa i

t ex avtalsrörelser.

Avslutningsvis: som all annan kamp vi arbetare för riskerar miljö-, skift- och löneformskampen att urholkas och integreras i samhället om vi inte har ett perspektiv på kampen.

Vi som skrivit det här kämpar för ett klasslöst kommunistiskt samhälle, ett genuint demokratiskt samhälle. I den kampen hoppas vi - bl a med hjälp av det vi här skriver - naturligtvis vinna fler deltagare.

Som vi ser det är det i längden omöjligt att föra arbetarkampen vidare utan ett kommunistiskt perspektiv.

Är du intresserad av de här frågorna kan du ta kontakt med oss via tidningen Arbetarmakt, box 9028, 102 71 Sthlm.

SOM ETT EXEMPEL PÅ LO:S OCH SOCIALDEMOKRATINS INSATSER FÖR ARBETSKÖPARVÄLDETS BEVARANDE PUBLICERAR VI PÅ DOM FÖLJANDE TVÅ SIDORNA EN ARTIKEL OM PAPPERS- OCH MASSASTREJKERNA 1928 OCH 1932. DESSA STREJKER KOMMER ATT "GÅ TILL HISTORIEN" SOM EN AV DEN SVENSKA ARBETARKLASSENS MEST MILITANTA STRIDER, FÖRRÄDD OCH BEKÄMPAD AV SOCIALDEMOKRATIN OCH LO. PAROLLEN "SOCIALDEMOKRATI - KAPITALET GARANTERAR" ÄR INGEN "ABSTRAKT TES". DEN ÄR - OCH HAR VARIT - I HÖGSTA GRAD KONKRET OCH VERKLIG. ARTIKELN PUBLICERADES FÖRSTA GÅNGEN I DEN SOCIALISTISKA FABRIKSTIDNINGEN MUNKSJÖARBETAREN.

Första hälften av 20-talet präglades för den svenska arbetarklassens del av en omfattande arbetslöshet och social nöd. I några fackförbund, som Gruv- och sågverksarbetarförbundet, gick mer än 50% av arbetarna arbetslösa. Med dåtida understödsbetyg kom detta att betyda svält och armod i många arbetarhem.

Under samma period levde arbetarköparna gott. Med bl a LO:s benägna bistånd hade man tvingat arbetarna att betala verkningarna av den internationella kris som det kapitalistiska systemet just då genomgick.

KONJUNKTUREN SVÄNGER

I mitten på 20-talet svängde konjunkturen för kapitalet och en kraftig högkonjunktur inträdde. Arbetarna sökte samtidigt kompensera sej för de förluster man gjort i tidigare avtalsuppgörelser. Klasskampen skärptes.

1927 svängde konjunkturen på nytt, enligt arbetarköparna. En betydande (och som det senare skulle visa sej överdriven) lågkonjunktur stod för dörren, påstod arbetarköparna. Detta tog man som intäkt för att kräva kraftiga lönereduceringar. LO-ledningen och de olika förbundens styrelser gick på denna bluff om att en lågkonjunktur stundade.

17.000 LOCKOUTAS

Inom massaindustrin krävde arbetarköparna lönereduceringar på c:a 500 kr per år (1928 motsvarade 500 kr c:a 2,5 månadslön för en industriarbetare), samt att ett 3-årigt avtal skulle slutas.

Massafabriksarbetarna var inte beredda att acceptera någon lönereducering överhuvudtaget utan krävde istället en höjning av lönen - då främst för låglönegrupperna, som kraftigt släpat efter löne- och prisutvecklingen.

Förhandlingar inleddes då inför en medlingskommission men bröt snart samman. Arbetarköparna beslöt då att lockouta (utestänga) 17 000 massaarbetare från sina arbetsplatser. Detta inträffade den 2 januari 1928.

Lockouten spred sej därefter vidare till sågverken och pappersbruken, och samtliga Pappers medlemmar (30 000) var nu indragna i konflikten. Dessförinnan hade emellertid en omröstning företagits inom förbundet, som avsåg att utvisa huruvida medlemmarna var beredda att acceptera ett utifrån arbetarköparnas reduceringskrav utarbetat nytt medlingsbud. C:a 75% av medlemmarna förkastade budet.

Strax efter att lockouten mot sågverks- och pappersbruksarbetarna gått i verkställelse genomfördes en ny omröstning. Frågan stod nu om medlemmarna skulle ge förbundets förhandlingsdelegation en s k fullmakt in blanco (1) att träffa en uppgörelse med arbetarköparna - utan att först höra medlemmarnas åsikt! 80% förkastade detta djupt odemokratiska förfaringsätt.

Ännu ett medlingsbud förkastades. Röstsiffrorna var i det närmaste identiska med första omröstningens.

LO TAR TILL ORDA

På LO-sekreteriatets initiativ inträffade nu något för denna tid mycket märkligt. LO beordrade helt enkelt Pappers förbundsledning att egenmäktigt sluta ett avtal bakom arbetarnas rygg. Utan att blinka förfar också förbundsledningen på detta sätt. När handlingens timma var slagen darrade förbundsledningen inte på manschetterna - att gå arbetarköparnas och det välsignade samarbetets ärenden!

»KRITIKEN SJUKLIG«

Arbetarkritiken mot det slutna avtalet (som i stort kom att betyda oförändrade löner, dvs - med inflationen inberäknad - en reallönesänkning) utblev inte. På förbunds kongressen i augusti 1928 betecknade en av förbundets grundare och förgrundsgestalter (Oscar Magnusson) "förbundsstyrelsens begäran om fullmakt in blanco som den största kränkning av medlemmarnas suveräna rätt att avgöra sitt eget öde".

På denna och liknande kritik svarade förbundsstyrelsen att kritiken var "sjuklig" och "smörja". Några sakliga svar kunde man av fullt förståeliga skäl inte ge.

Ett förslag till misstroendevotum lyckades förbundsstyrelsen med nöd och näppe avstyra.

Förbundsstyrelsen i Pappers hade överlevt sitt första stora elddop på samförståndets gyllene väg.

Men arbetarna hade ännu inte sagt sitt sista ord. Fler och svårare sammandrabbningar med arbetarköparna och förbundsstyrelsen stundade.

LÖNESÄNKNINGAR

Efter 1928 års pappers- och massastrejk skärptes arbetarköparnas löneoffensiv. 1929 års stora börskrasch i USA spred sej i den övriga kapitalistiska världen som ringar efter ett stenkast i vatten.

Kapitalismens djupa kris nådde också Sverige. Med Kreugerkraschen 1932 var den ett faktum. Permanent arbetslöshet och hunger var nu många arbetarhems vardag.

Inom Pappers steg arbetslösheten från 12,8 till 19,3% åren 31-33 och många pappers- och massaarbetare fick sparken. För att pappers- och massakapitalet skulle inbringa maximal profit fanns det helt enkelt inget utrymme för några arbetare utöver det absolut nödvändiga.

STREJKEN I MARMA

Det definitiva utbrottet för en offensiv arbetarkamp mot arbetarköparnas provokationer och ständiga krav om lönesänkningar blev strejken vid Långgrörs sulfittfabrik i Marma våren 1931. Arbetarna där provocerades av sin arbetarköpare till att gå ut i strejk för att försvara sej själva och sin klass mot de

Om förspelet till skotten i Ådalen 1931:

Protestdemonstration mot händelserna i Ådalen. Stockholm 1931.

inkalla. Bakom sulfittfabriksarbetarna i Marma slöt en enig lokalbefolkning upp. Det var vid en solidaritetsdemonstration för Marmaarbetarna i Lunde i Ådalen som 5 arbetare brutalt mördades av den av arbetarköpare och stat inkallade militären 14 maj 1931 (Ådals händelserna rättsliga efterspel innebar 21 dags vaktarrest för militären, å ena sidan, och sammanlagt nästan fem års fängelse för arbetare och journalister å den andra.

ledarnas försvar av strejkbryteriet och undfallenhet inför arbetarköparnas skamlösa lönesänkingsoffensiv!

Ådals händelserna 1931 avslöjade fullständigt SAP som det prokapitalistiska parti man är när det verkligen gäller. 1932 års pappers- och massastrejk skulle bara bli ytterligare ett bevis för detta. Men låt oss inte gå händelserna i förväg utan studera upptakten till strejken.

Ådalen 1931. Militären har gått i ställning.

I tidningen Socialdemokraten förklarade Fredrik Ström den 17 maj 1931: "De stupade fem arbetarna i Ådalen ha mäktat mer än de starkaste krafter och makter i tiden. Hädanefter skall aldrig någon arbetsgivarförening våga sända ett reguljärt strejkbrytarband att taga brödet ur munnen på fattiga arbetare. Hädanefter skall ingen officer våga nedskjuta en vapenlös, en värnlös arbetarskara. Hädanefter skall ingen regering våga leka med elden i en tid av social oro, arbetslöshet, nöd och förtvivlan".

En samtida journalist (Emil Andersson) kommenterade Ströms text på följande sätt: "Ett år senare har allt inträffat som Fredrik Ström förutspådde skulle aldrig mera kunna inträffa". Och det

ARBETSKÖPAR - OFFENSIV

Samma år som Ådals händelserna utspelades pågick runt om i landet en mängd strejker och arbetarstrider. Arbetarna gav klart besked om att de inte hade för avsikt att frivilligt och utan kamp acceptera lönesänkningar, som de då pågående förhandlingarna mellan fackförbunden och arbetarköparna varslade om. Avtalen inom t ex Metall, Sågverks och Pappers sades upp. Inom Pappers verksamhetsområde träffades i slutet av 1931 en preliminär överenskommelse om en prolongering (förlängning) av pappersmassaavtalets allmänna bestämmelser. Arbetarköparna krävde emellertid utöver detta upp till 20-procentiga reduceringar av de flesta

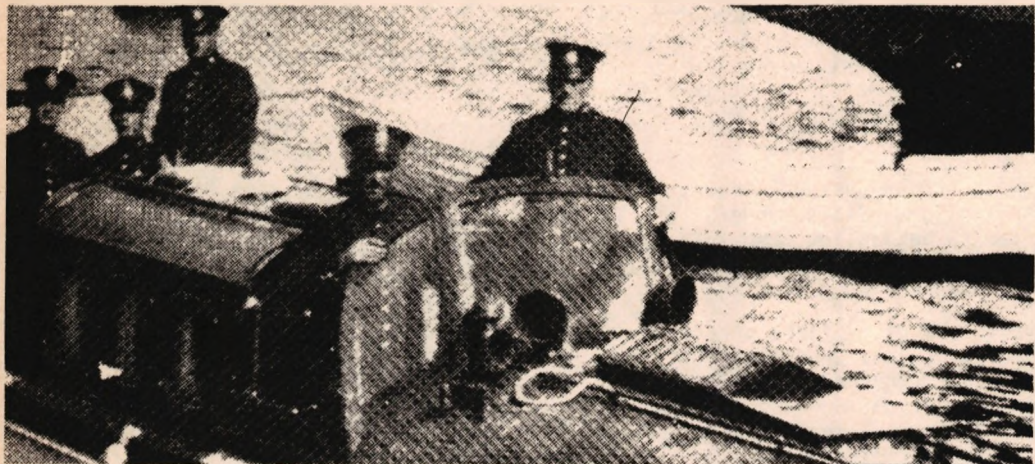
PAPPERS- OCH MASSASTREJKERNA 1928 & 1932

Mot detta protesterade pappers- och massaarbetarna kraftigt. Så kraftigt att förbundets tvingades till att 23 februari utlysa tillfälliga - men oorganiserade och perspektivlösa - arbetsnedläggelser vid ett mindre antal massa- och pappersfabriker.

Utgående från att lönereduceringar var av nöden satte sej förbundet på nytt i förhandlingar i mitten av mars. Dessa ledde småningom fram till en överenskommen som skulle innebära en 4-pro-

cent under av förbundsledningen och de avdelningar och medlemmar som protesterade mot detta odemokratiska förfarande uteslöts ur förbundet! I ex avdelningarna i Kramfors och Ulfvik (denna metod att avstyra kritik och protester skulle också Transport komma att använda sej av när frågan om sympatiblockader för massaarbetarna kom på tapeten. De transportarbetare som slöt upp bakom pappers- och massaarbetarnas appeller om solidaritet med hjälp av bl a blockader

Beväpnade poliser bevakar strejkbrytarnas fartyg.

entig lönesänkning i pappersbruken och en 7-procentig vid massafabrikerna.

LO riktade - naturligtvis - en uppmaning till Pappers förbundsstyrelse att "kraftigt tillstyrka förslaget", vilket dock - med hänsyn till medlemsopinionen - nöjde sej med att "rekommendera" det. En omröstning bland förbundets medlemmar om budet företogs nu. Den gav emellertid vid handen att hela 68,5% av de som röstade förkastade det nya budet (på pappersbruken röstade 51% emot - på massafabrikerna 85%). Trots att detta var mer än två tredjedels majoritet och förbundet stadseenligt kunde utlysa total strejk i kraft av en sådan majoritet valde förbundsledningen att vara sin samförståndspolitik trogen och istället gå in för att splittra strejkfronten. Ett avtal för pappersbruken, som t o m var sämre än det som

och vägrade att lasta ut vårens inläggande lager av massa uteslöts av Transportens ledning. Så uteslöts Transportens avdelningar i Söderhamn och Luleå!

Taktiken att utesluta en hel avdelning ur ett fackförbund hade tidigare också Sägverks använt sej av när man 1931-mot resultatet av en tidigare gjord omröstning inom förbundet - skrev på ett lönesänkingsavtal och uteslöt Sägverks avdelning i Svartvik just för att denna följt omröstningsresultatet och gått ut i strejk.

STREJKEN ETT FAKTUM

Efter pappers- och massaarbetarnas kraftfulla avisande av förbundets och arbetsköparnas nya bud följde en tid av förvirring och inre slitningar inom byråkraternas led. Vad göra? Frågan

på grundval av omröstningsresultatet inom massaindustrin (där 85% av de röstande avvisat det senaste budet) tvingats besluta om total strejk inom massaindustrin fr o m 11 april. Nu var goda råd dyra! (Ett råd - nej, en uppmaning - från LO-ledningen att Pappers ledning inte skulle godkänna resultatet av den gjorda omröstningen utan skriva under lönesänkingsavtalet avvisade dock Pappers).

Aktiviteten inom arbetsköpare- och LO-leden blev nu febril. Alla medel för att omöjliggöra pappers- och massaarbetarnas seger måste nu gå i verkställelse, ansåg dessa kretsar.

I Socialdemokraten 21/7 gör LO:s dåvarande ordförande, Edvard Johansson, ett uttalande som svårigen kan tolkas som något annat än att LO-ledningen helst såg att strejken förlorades och också ämnade "vidtaga lämpliga åtgärder" för att uppnå detta i dessa kretsar ärorika mål. LO-ledningens konsekventa stöd av strejkbryteriet och vägran att öppna sina kassor(2) bevisade att socialdemokratin och LO-ledningen inte på något sätt drog sig för att vara arbetsköparna till hjälp i att krossa strejken. I arbetsköparnas organ Industri juli 1932 uttalar SAF t o m sitt beröm över denna "principfasta hållning" från LO-ledningen. Man kan därför med allt fog påstå att LO-ledningen föll de strejkande i ryggen och att LO fungerade som en anfallsorganisation - riktad mot arbetarna!

I slutet av juni lät Pappers verkställa en ny omröstning bland förbundets medlemmar (sedan slutet av april var nu också samtliga medlemmar på pappersbruken ute i strejk). 70% av de röstande förkastade på nytt en föreslagen lönesänkingsuppställning (3).

STREJKBRYTERI

Strejken fortsatte och omfattade nu hela pappers- och massaindustrin. En ansökan om bidrag från LO och övriga fackföreningsrörelsen avslogs under hänvisning till att strejken var "oansvarig" och "osolidarisk". En ny ansökan om lån mot sedvanlig bankränta avslogs också den. En hemställan till Transportarbetarförbundet om att organisera blockera utlastningen vid fabriker och hamnar lät Transport remittera till LO. LO avrådde Transport från att göra detta. Samma LO gav sitt medgivande till att strejkbryteri organiserades i flera norrländska hamnar med flera sammanstötningar mellan militär och arbetare som följde. Det var vid detta tillfälle som två respektive tre arbetare sköts ner av militär i Sandarne respektive Clemensnäs.

LO kom därmed att bidra till att strejkbryteriet legaliserades - ja, rent av organiserades.

Den 17 juli var Pappers strejkkassa helt uttömd och förbundet gick ut med en ny omröstning bland medlemmarna. Frågan ställdes nu om arbetarna gav sitt stöd till förbundets förhandlare att skriva under en "hedersam" uppgörelse vid bordet utan att först höra medlemmarna. Detta fräcka förslag avvisades av en majoritet av de strejkande. Dock en allt mindre majoritet. LO:s och förbundets uppträdande i konflikten som nederlagsorganisatörer hade nu börjat demoralisera stora delar av de strejkande arbetarmassorna (4).

INGET UNDERSTÖD

Men strejken fortsatte - utan understöd! Detta kunde naturligtvis inte pågå för evigt... Hungern och svälten i pappers- och massaarbetarhemmen blev nu akut. Under sådana förhållanden - men först under sådana - lyckades det Pappers och LO:s ledning att i början av augusti skaffa sig fullmakt att sluta ett lönesänkingsavtal med arbetsköparna i Pappersmassaförbundet och Pappers-

Men naturligtvis fick dom inte denna fullmakt utan strid och en god portion mygel - och dessutom bara av förbundets representantskap (LO:s principiella inställning till demokratiska avtalsomröstningar formulerades vid detta tillfälle av LO-ordföranden själv: "omröstningarna verkar fullständigt nedbrytande för förlikningssituationens auktoritet och kan inte fortsätta").

Lönesänkingsavtalet slöts den 5 augusti efter en fyra månader lång strejk där arbetarnas fiender - med olika partibeteckningar - med olika till buds stående medel gått in för att krossa arbetarnas kamp.

Arbetarnas enda vapen var den inbördes och aktiva klassolidariteten. Ett till synes mäktigt - men i den aktuella situationen med fienden rustad till tändarna - något otillräckligt vapen. En aktiv klassolidaritet från andra arbetargrupper skulle med största sannolikhet gjort arbetsköparna betydligt mera möra och mindre hårdnackade.

TRAKASSERIER

Efterspelet till 1932 års pappers- och massastrejk blev det vanliga när det gäller strejker som LO och fackförbundsledningarna lyckats knäcka: alla de som konsekvent solidariserat sig med den - i demokratisk ordning - beslutade strejken, och avvisat LO:s och fackförbundens splittringsmanövrar, fräntogs fackliga förtroendeuppdrag, avskedades från sina arbetsplatser, trakasserades av bolagen och facket, eller - i flera fall - svartlistades och uteslöts ur facket. Detta simpla arbete tog naturligtvis sin tid, och 1932 års Papperskongress kom också att framflyttas ett år av bl a denna anledning.

1932 års pappers- och massastrejk hade med aldrig tidigare skådad klarhet visat, att kapitalisternas politik, att försöka få arbetarklassen att med sänkta löner betala den av kapitalet själv skapade krisen, hade vunnit en trotjänare i LO- och fackförbundsledningarna! Det är bland annat detta vi ska komma ihåg av strejken!

Men vi ska därmed inte glömma de oerhörda offer som de strejkande och kämpande pappers- och massaarbetarna gjorde, och att en högre grad av självständigt handlande gentemot fackföreningsbyråkratin med största sannolikhet lett till seger för de strejkande.

Noter

1. Fullmakt in blanco = en underskrift i förväg, dvs man skriver under ett tomt papper och sen får någon annan fylla i vad dom vill ovanför. Såna papper bör man lämna bara till dom man litar helt på.

2. Dessa uppgick vid strejkens utbrott till ca 11 miljoner. Ytterligare 40 miljoner skulle ha kunnat lånas upp inom övriga delar av "folkrörelserna". Som "kuriosa" kan nämnas, att LO dock glatt bidrog med 300 000 "för strejkens avveckling".

3. Omröstningsresultatet vid Iggesund Cellulosafabriker i Hälsingland är belysande för den starka och militanta enighet och kampvilja med vilken arbetarna förkastade budet: 410 röstade emot, blott tre (3) för!

4. Erik Jansson, en medlem av Pappers representantskap, uttryckte denna besvikelse och demoralisering på följande sätt: "Man får nu slåss för att hålla dem (medlemmarna, författarens anm.) kvar i organisationen."

RAPPORT FRÅN EN STREJK

Under händelsernas gång kommer vi att få uppleva följande:

- Strejk p g a missnöje med det lokala avtalet.
 - Anmälan till Arbetsdomstolen.
 - Bolagsledningen hämtar LO-ombudsman för att få slut på strejken.
 - Hets från bolaget och den lokala pressen mot de strejkande som beskylls för att vara "politiskt vilseledda".
 - Solidaritetsaktioner från arbetskamrater på företaget, och från arbetare på andra industrier.
- OK. Då börjar vi:

Knappt var 1975 års avtal, som drog ut på tiden i 9 månader, klart förrän förhandlingar mellan Pappers ävd 74 (Munksjö, Jönköping) och bolagsledningen för 1976 startar.

Sedan lång tid tillbaka har vi arbetare krävt fast månadslön. På detta svarade bolagsledningen med ett bud om "fast månadslön med produktionsbonus". Dessutom ville man införa ytterligare en lönegrad. På fackmöten och i vår fabrikstidning gick vi emot detta splittringsbud. Efter långdragna förhandlingar presenteras så ett nytt bud på fackmötet den 30 maj. Det innebär fast månadslön utan produktionsbonus och en viss minskning mellan de olika lönegraderna. Likaså ska den lägsta graden helt försvinna. I motprestation kräver företaget att månadslönen enbart ska införas på prov och att ca 25 man ska bortrationaliseras. Mot detta och den alltför låga lönenivån protesterar flera arbetare. Ett förslag om stormöte för att ta ställning till budet dribblas bort av fackstyrelsen. Dagen efter gör fackstyrelsen och bolaget upp om avtalet. Mot den låga och ojämna lönen protesterar famför allt personalen på Hygien-avdelningen. På onsdag eftermiddag är strejken ett faktum bland de 60-tal arbetare som jobbar på de båda skiften.

Deras krav är 4000 kr/mån och lika lön för alla arbetare på avdelningen.

Under de två dagar som är kvar fram till Pingsthelgen utvecklas en febril aktivitet i bolags- och fackledningen. De enda som inte utvecklar någon större aktivitet är de strejkande själva! Inga upprop eller uttalanden till övriga arbetare på bruket eller till massmedia görs. Det enda krav de

ställer är; Nya förhandlingar! När bolaget märker att övriga avdelningar inte går ut i strejk ligger vägen öppen för en hård taktik gentemot de strejkande. Nej till nya förhandlingar och hot om anmälan till arbetsdomstolen. Bolagsjuristen Stellan Sandberg går till var och en och begär skriftlig avbön. Denna skall vara inne senast till kl 17.00 på fredag, annars blir det Arbetsdomstolen. Företaget lyckas också lura arbetarna att tro att man fått förtur i kön till Arbetsdomstolen, som annars är ca: ett år! 7 arbetare skriver under pappren och strejkfronten är bruten. Under helgen sammankallas inget möte eller liknande och de strejkande är helt utelämnade till ryktes-spridning och hets. Resultatet kan bara bli ett. Strejken avbryts på tisdag morgon. Inga krav tillgodoses. Under fredagen gick bolagsledningen, genom de lokala tidningarna, ut i en hetskampanj mot de strejkande. De

flygblad som manade till solidaritet med de strejkande togs som intäkt för att utpeka alltihop som ett verk av några "extremister". Så var naturligtvis inte alls fallet. Redan den första dagen av strejken cirkulerade namnlister på övriga avdelningar. Under helgen planerades också aktiviteter på

Den största bristen med strejken anser vi vara att den blev en isolerad företeelse. Det gjordes inga försök att sprida den till övriga avdelningar. Likaså misslyckades de strejkande att få spridning på sin bild av strejken och dess orsaken. Inga upprop eller gemensamma möten anordnades. Det stora antalet unga invandrade arbeterskor, utnyttjades också av bolaget. Språksvårigheter och rädslan att förlora arbetet skrämd säkert många.

Sammanfattningsvis: strejken var ett nederlag på så sätt att inga av de strejkandes krav tillgodosågs. På plus-sidan står det faktum att uppslutningen var nära nog hundra procentig på Hygien-avdelningen. Att maskinförarna, som ofta har lite bättre betalt, deltog var också positivt.

Förhoppningsvis har strejken också lett till en större förståelse av klassamhället, dess motsättningar och verkningar. Fackets rätta karaktär har säkerligen också avslöjats för många.

FAME fabrikscell
på Munksjö Pappersbruk

"Politiskt" på Munksjö

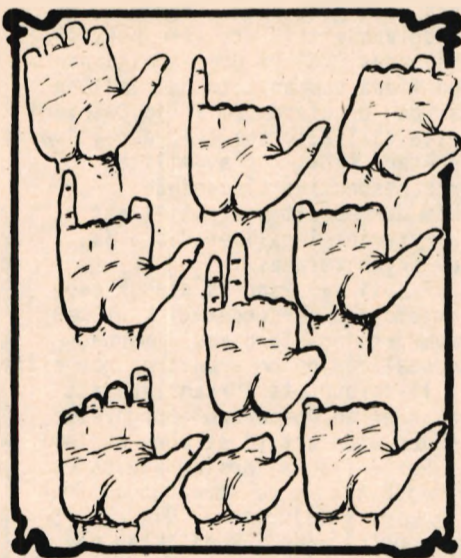
Även politiska ingredienser kan skönjas i den nu tre dagar långa sittstrejken vid hygienavdelningen på Munksjö. En rad flygblad cirkulerar där både företaget och facket för-cimmar.
Situationen redovisas dessutom i en stencilerad tidning.
Hela fredagen pågick diskussioner mellan å ena sidan de strejkande och å andra sidan företagsledning och fackstyrelse.
Några resultat uppnåddes dock inte, även om ett fåtal arbetare på kvällen återgick i tjänst.
Situationen anmäldes på fredagen som väntat till arbetsdomstolen.
Sesidan 12!

Att jobba på pappersbruk MED LIVET SOM INSATS

Från 1970 till 1975 har olycksfallen på Munksjö Pappersbruk, Jönköping, ständigt ökat. Från 39 till 54. En ökning med nästan 50%! När vi ser dessa siffror bör vi också komma ihåg att många skador inte bokförs. Sjukskrivningen sker först efter jobbet slut, eller efter ett par dagar. Inte heller bokförs alla de småskador som dagligen sker. Olycksfallstillsbuden som egentligen också ska redovisas finns överhuvudtaget inte med i den statistik som skyddskommittén nu presenterat för 1975!

De avdelningar som har de flesta olycksfallen är Hygien, Maskin, Papperssalen och Verkstaden. Av det totala antalet skador står hand- och fotskador för nästan 60%. Vidare kan vi se att tiden efter semestern, då många är ovana vid jobbet, har en hög olycksfallsfrekvens. När skyddstjänsten ska försöka sig på att analysera orsakerna lägger man nästan hela skulden på oss arbetare. Man talar om "den skadades beteende" och "omständigheter som ej kunnat förutses". Att det nästan helt och hållet beor på den dåliga arbetsmiljön visar skadestatistiken för tjänstemän och förmän. Bland dessa inträffade endast ett enda olycksfall under hela 1975. Det var en bas som skadade sig genom "fall på befintlig nivå". Snubblade vore ett bättre ord.

MUNKSJÖ-ARBETAREN har också lyckats få tag på olycksfallstatistiken för årets tre första månader. Hela 37 olycksfall har rapporterats. Därav flera mycket allvarliga. En arbetare t ex

fick högra pekfingeret klivet i en omrullningsmaskin. Två månaders sjukskrivning och ett nästan oanvändbart finger blev resultatet. Ett par veckor senare fick en ung arbetare båda armarna kros-

sade i slutet av Pappersmaskin nr 13.

Där har tidigare ett 15-tal arbetare skadats. Ändå rullar maskinen utan att några åtgärder har vidtagits. Återigen är det bolagets jakt på profiler som kommer i första hand. Vi arbetare först i andra.

Fackets och huvudskyddsombudets reaktioner kan sammanfattas ungefär så här: "Det var ju beklagligt. Men information är iallafall bra!" På ett efterföljande fackmöte angreps huvudskyddsombudet

Jannerhed skarpt av flera arbetare. De retade sig på hans undfallenhet gentemot företaget och hans tro på samverkan mellan bolaget och oss arbetare. De uppretade arbetarna krävde en offensiv kamp mot olycksfallen och företagets profithets.

Vi på MUNKSJÖ-ARBETAREN har under en lång tid krävt en bättre arbetsmiljö, och efter rapporten om de ökade olycksfallen har kampen skärpts. I tidningar, flygblad och på fackföreningsmöten har vi ställt krav på bolaget. Under de muntliga diskussioner vi fört med våra arbetskamrater om de senaste olycksfallen har följande krav framkommit:

VÅRA KRAV

- Omedelbart stopp vid de arbetsplatser som har haft upprepade olycksfall.
- Nej till omplaceringar, till arbeten där vi inte känner riskerna. Ordentlig upplärfning vid de nya arbetsmomenten tillsammans med ordinarie personal.
- Bättre information till nyanställda. Personerna ifråga måste få lära sig de farliga momenten vid "sin" maskin. Låt nyanställda gå utöver den ordinarie personalen minst en vecka.
- Grundläggande sjukvårdsutbildning åt minst en person inom varje arbetsgrupp. Bättre sjukvårdsmaterial.
- Nej till ensamarbete.
- Nej till utökad skiftgång och övertid.

Dessa krav kan vi inte få tillgodoseda genom samarbete och undfallenhet gentemot bolaget. För detta krävs kamp. Miljön liksom alla andra frågor är en fråga om styrka. Våra liv eller deras profiler! Arbetsmiljön är en maktfråga!

MUNKSJÖ-ARBETAREN
socialistisk fabrikstidning

SKOGS STREJKEN

Bakgrunden & strejkens förlopp. Diskussion om facket och alternativt organisering av kampen.

3:- ARBETARPRESS Pg 88 66 51-9

PLATT FORMEN

Ny omarbetad upplaga av Förbundet Arbetsarmakts plattform.

3:- ARBETARPRESS, pg 88 66 51-9

ARBETARMAKT

Följ kampen inom bl.a. skogs-, trä- och pappersindustrin!

PRENUMERERA! 30:- Pg 38 13 00-3

MUNKSJÖ ARBETAREN

Är du intresserad av att komma i kontakt med oss? Adressen är Munksjöarbetaren, Box 285, 551 02 Jkp.

VÄNSTERKOMMUNISMEN I TYSKLAND 1918

Förbundet Arbetarmakt har vid ett par tillfällen gett ut material som behandlar den vänsterkommunistiska rörelsen i Tyskland. Vänsterkommunism är det samlande begrepp på den rörelse som uppstod i Tyskland efter första världskriget i samband med rådsrevolutionen i november 1918. Vänsterkommunisterna stod till skillnad från de bolsjevik-sympatiserande kommunisterna för en antiparlamentarisk och antifacklig politik. I sin bok "Radikalismen - kommunismens barnsjukdom" försökte Lenin bemöta vänsterkommunisternas ståndpunkter.

På ARBETARPRESS har getts ut ett svar till Lenin, nämligen Herman Gorters "Öppet brev till kamrat Lenin", tillsammans med det vänsterkommunistiska partiets, Tysklands kommunistiska arbetarpartis (KAPD) program. Vidare finns i pamfletten "ARBETARRÅDET - de proletära maktorganen" en beskrivning av den tyska rådsrörelsen. Senast återfinns i nr 8 av RÅDSMAKT en redogörelse för vänsterkommunismens uppkomst, dess olika organisationer och deras utveckling. Bl a finns en redogörelse för Arbetarunionerna - vänsterkommunistens alternativ till den fackliga organisationen samt Allmänna Arbetarunionens grundsatser.

Varför ägnar vi denna rörelse så stort intresse? Ur RÅDSMAKT nr 8 citerar vi: "Varför tar vi i detta nummer av RådsMakt något så udda och okänt som vänsterkommunismen i Tyskland efter 1:a världskriget? Vi vill hävda att behovet av en sådan redogörelse står klart: I stort sett det enda den svenska "vänstern" vet om denna riktning är vad Lenin har att säga i sin "Radikalismen - kommunismens barnsjukdom". Orsaken till att den blivit bortglömd på detta vis är att den leninistiska vänstern inte har haft något intresse av att låta sina kritiker komma till tals, och "vänstern" i Sverige har - åtminstone sen 1:a världskriget - dominerats av leninismen."

I detta nummer av AM publicerar vi en intervju med en vänsterkommunistisk veteran, som kan komplettera redogörelsen i RÅDSMAKT.

H Andersen-Harild föddes i Hannover i Tyskland 1906. Hans mor var tysk och hans far dansk. Fadern var i många år medlem av det tyska socialdemokratiska partiet, men gick över till de oavhängiga socialdemokraterna då tyska revolutionen bröt ut 1918, för att senare gå med i kommunistpartiet.

Andersen-Harild var från 1919 medlem av "Sozialistischer Jugend Deutschlands" och senare, under gymnasietiden, i "Roter Schülerbund". Det var denna organisation som senare kallades "kommunistischer Jugend Deutschlands" och var sektion av kommunistiska ungdomsinternationalen.

När tyska kommunistpartiet splittrades i april 1920 låg både sonens och faderns sympatier hos det nya KAPD. Men familjen flyttade till Danmark och båda fortsatte sitt medlemskap i det danska kommunistpartiet, eftersom det inte fanns någon motsvarighet till KAPD i Danmark den gången.

I det danska partiet blev det under perioden 1921-24 häftiga diskussioner om Kominterns 21 teser (1) och om inställningen till parlamentet. Under den här perioden satte sig en del enskilda medlemmar i partiet in i KAPD:s program och började att inom partiet propagera för KAPD:s linje. Men 1923 blev allihop uteslagna ur danska kommunistpartiet, anklagade för att vara "kontrarevolutionära element".

De uteslagna och ytterligare några diskuterade att bilda en revolutionär marxistisk grupp och lyckades efter en tid vinna tillräckligt stöd för sina idéer för att bilda en organisation

med namnet "Kommunistisk Arbejder Parti". Detta byggde sin politik på idén om arbetarråd, om att arbetarklassen, inte något parti, ska ha all makt under socialismen. Senare fick gruppen, som nu kallade sig Gruppe Internationale Kommunisten, kontakt med de holländska rådskommunisterna kring Gorter

H. Andersen-Harild.

och Pannekoek. De gav också ut tidskriften "Mod strømmen".

Gruppen var hela tiden hårt förföljd av det "riktiga" kommunistpartiet. Och under 30-talets depression minskade utrymmet för den politik gruppen förde. Den tyska invasionen i Danmark gjorde slutgiltigt slut på gruppens arbete.

INTERVJU MED RÅDSKOMMUNISTISK MILITANT

Vad bedömer du vara de viktigaste orsakerna till att den tyska rådsrevolutionen misslyckades?

Att den tyska revolutionen 1918 misslyckades berodde på att den tyska arbetarklassen före 1:a världskriget var behärskad av den reformistiska andan. Dessvärre blev Spartakus-förbundet med Rosa Luxemburg och Karl Liebknecht egentligen utan verkligt inflytande på revolutionens förlopp därför att de stora massorna hela tiden lyssnade till socialdemokratins toner. Därtill kommer att socialdemokratin urartade till bromskloss. Dess ledare (Ebert och Noske) hade ingått ett broderligt samarbete med kapitalets schakaler (industrifursta, finansvärlden och militarismen). Den tyska arbetarklassen kämpade endast delvis för en revolution - de socialdemokratiska arbetarna kämpade för "fred" och avskaffande av kejsardömet.

Vilka var skillnaderna mellan Arbetarunionerna och de syndikalistiska fackföreningarna?

Det syndikalistiska förbundet i Tyskland (FAU(S)) var motståndare till partipolitiskt arbete. Detta förbund kämpade bara ensidigt ekonomiskt och avvisade också arbete med en politisk målsättning. Därför nekade syndikalisterna till att samarbeta med KAPD och Unionsrörelsen. Dessutom arbetade syndikalisterna för den *federativa* idén medan KAPD och Unionsrörelsen arbetade för *rådsrörelsen* som i sin uppbyggnad är en syntes av *federalism* och *centralism*.

De tyska syndikalisterna höll fast vid "berufsvereine" (yrkesföreningar). Syndikalisternas huvudvapen var (är) "direkt aktion" i form av generalstrejker. De tidigare syndikalistiska idéerna om sabotage och passivt motstånd spelade på den tiden en stor roll. Också syndikalisterna var för antiparlamentarism en redan på en tidpunkt då de radikala socialisterna betraktade parlamentarismen som ett brukbart kampmedel. Syndikalisterna vill bara erövra makten på ekonomisk väg, inte på politisk.

KAPD, och särskilt unionisterna, smälte samman den ekonomiska och politiska taktiken till en enhet. Vad gäller erövringen av den politiska makten och övergångsformen till kommunismen - proletariats diktatur - finns ingen enhetlig uppfattning. Alla möjliga riktningar fanns representerade bland syndikalisterna i Tyskland ända ned till den moraliserande småborgaren. Många syndikalister sympatiserade med kristen etik. Därtill kommer att syndikalisterna inte har någon klar uppfattning vad gäller begreppet *staten*. Många syndikalister menar att *staten* är roten till allt ont i det kapitalistiska samhället.

Vi får inte glömma att begreppen federalism och centralism är begrepp, som oftast stämmer överens med borgerligt tänkande. Allmänna Arbetarunionen försökte smälta samman dessa begrepp (se ovan). Inom den syndikalistiska rörelsen härskar en stor oklarhet, särskilt mellan medlemmar och teoretikerna. Men vi får inte

glömma att syndikalisterna i den revolutionära kampen också idag ska vara på "barrikaderna" tillsammans med oss.

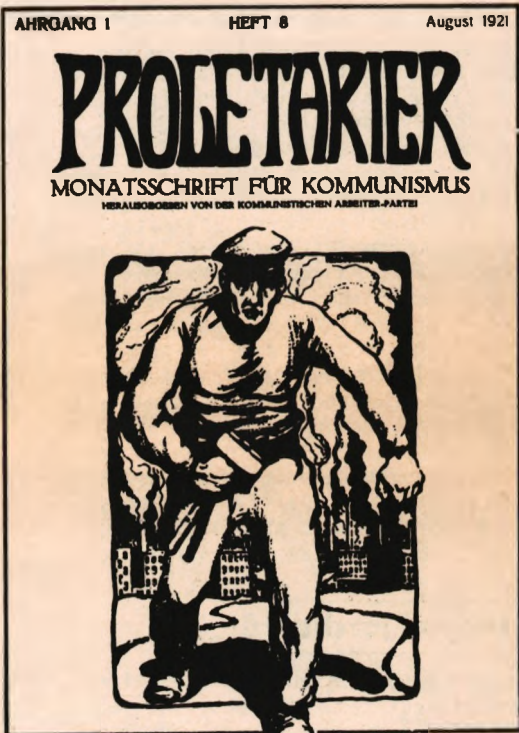
I mars 1921 förekom ett större arbetaruppror i mellantyskland. Många, bl a syndikalisterna och AAUD-E samt Komintern menade att KPD och KAPD förde en äventyrspolitik när de uppmanade till uppror. Vad är din syn?

Min uppfattning om kampen i mellantyskland och också i Ruhrområdet var att den *inte* var någon äventyrspolitik, men ett spontant försök att praktisera klasskampen, dvs att göra ett allvarligt försök att bekämpa kontrarevolutionen. Det var särskilt de proletära aktionerna under ledning av den "röda generalen" *Max Kölz*, en man som aktivt grep in i de politiska förhållandena i Sachsen och som senare verkade som ledare för sina beväpnade arbetarsoldater i Ruhr-distriktet med målsättningen att bekämpa de kontrarevolutionära trupperna. Att denna kamp efterhand ledde till nederlag får skyllas på de politiska arbetarpartierna, särskilt socialdemokraterna och Moskva-kommunisterna. Nederlaget måste också skyllas på arbetarklassens passivitet i stort - likgiltighet, fruktan för konstant arbetslöshet osv. Jag är fortfarande stolt över Hölz-aktioner, för här visade den tyska arbetarklassen för sista gången tändarna för kapitalets lakejer.

Var det realistiskt av KAPD-Essen att försöka bilda en fjärde-international 1922?

Jag var vid den tiden observatör på en av KAPD (Essen-riktningen) anordnad konferens i Berlin-Spandau (1924), där man på allvar diskuterade tanken på en 4:e international. Representanten från Bulgarien (KAPB) var emot denna idé och också jag avrådde från bildandet. Det visade sig att den högst kunde samla 200 medlemmar - och det skulle ha varit skrottretande att grunda en pappersinternational. Det var mycket orealistiskt.

(Dock grundades sedermera Kommunistiska-arbetarinternationalen, av KAPD-Essen, som var minoritetsfraktionen inom KAPD. Majoriteten inom KAPD-Berlin-riktningen hade också en del internationellt samarbete - bl.a. med de danska vänsterkommunisterna - men bildade inte någon international. AM:s anm.)

Varför kom det att bli KPD som gick segrande ur striden i kampen om de kommunistiska arbetarnas förtroende, och inte KAPD?

Den revolutionära vågen från 1918-19 ebbade ut. KPD mottog stort finansiellt stöd från Moskva - KAPD hade bara de pengar som deras medlemmar ställde till disposition. KAPD hade det precis som ni i ARBETARMAKT har det. Allt är baserat på medlemmarnas kontingenter och frivilliga bidrag.

Idén som KAPD och arbetarunionerna kämpade för, lever fortfarande, även om det inte sker i samma yttre form, så har KAPD:s program kommit fram igen. Det har glatt mig mycket att FÖRBUNDET ARBETARMAKT i Sverige har tagit upp grundtanken: nämligen att arbetarmassorna inte ska splittras i fackgrupper men arbeta som en samlad massa mot kapitalet, och jag är övertygad om att ert förbund kommer att växa. Det gläder mig att ert förbund omfattar så mycket ungt folk. Det är den nya generationen som ska arbeta för rådsstaten.

Jag tackar er för offentliggörandet av Pannekoeks och Gorters skrifter på svenska. Det är första gången som Gorters pamflett "Öppet brev till Kamrat Lenin" finns tryckt här i Skandinavien.

Köpenhamn den 19 maj
Köpenhamn den 19 maj 1976
H. Andersen-Harild

MOD STRØMMEN

Udgivet af Gruppe: Internationale Kommunist (Danmark).

Nr. 1. 1930

Pris 25 Øre.

Manifest til Skandinaviens Arbejderklasse.

Arbetarkampen under

I denna artikel ska vi ta upp hur arbetarklassen agerade under den Stora Proletära Kulturrevolutionen i Kina. Och framför allt då i den största industristaden, Shanghai.

Vår berättelse börjar med orsakerna till kulturrevolutionen. Dessa går tillbaka till det Stora Språngets misslyckande. Det Stora Språnget var egentligen en utvidgning av den andra femårsplanen (1958 - 63). Ursprungligen räknade planen med en ökning av industriproduktionen med 100 procent och av jordbruksavkastningen med 35 procent. De nya planerna krävde istället smått fantastiska 500 respektive 150 procent. För att klara denna ökning planerades ackumulationstakten (investeringar i procent av nationalinkomsten) till 30 procent. Tidigare hade den varit 20 procent, och i Sverige är den procent. Dessutom slogs kooperativen ihop till stora kommuner, de välkända folkskommunerna.

Satsningen byggde på en hel del "vänsterpolitik". Den "dolda arbetskraften" skulle tas tillvara, bland annat kvinnor och bönder under vintertid. Därför byggdes fler daghem och matsalar, och småindustrier anlades på landsbygden. Bondefamiljerna fick inte som tidigare behålla sina privata lotter. De fick inte heller som tidigare betalt för utfört arbete, utan efter hur många munnar familjen hade att mätta.

Planen misslyckas

Bönderna vägrade emellertid att vara med om KKP:s "bondekommunism". Och industrin klarade inte av sina produktionsplan. Dessutom inträffade flera naturkatastrofer, som delvis orsakats av det Stora Språnget (som översvämningar på grund av för snabbt och svagt byggda dammar och insektssvärmar därför att en stor del av småfågellarna utrotats för att de åt för mycket utsäde). Skördarna var också dåliga under tre år i rad.

Det Stora Språngets misslyckande ledde till att en högerlinje blev dominerande inom KKP. Högerfraktionens främsta ledare var Liu Shaoqi (Liu Shao-ch'i), republikens president och Deng Xiaoping (Teng Hsiao-p'ing), KKP:s generalsekretärare. Deras politik var i korthet "det möjligas konst". Man övergav de orimliga målsättningarna för industrialiseringen och koncentrerade sina krafter på några områden. Dessutom återgick man till systemet med materiella incitament (dvs ackord, premier och dylikt). Premiesystemet fick allt större betydelse och lönesystemets spännvidd ökade. På nytt uppvärderades teknikernas roll.

Privata jordlotter

Folkkommunerna stabiliserades efter stora eftergifter. Likalönsprincipen förhånades i propagandan och bönderna fick äga en del jord privat. Sju procent enligt lagen. I själva verket var det ofta mycket mer. Tillsammans med andra arealer, framför allt nyodlingar, som bönderna fick odla privat, kunde "Den Lilla Frihetens Mark" uppgå till 30 till 50 procent av den totala jordbruksarealen.

Den politik som Lius fraktion stod för är snarlik den som samtidigt växte fram i Sovjet och Östeuropa. Dess materiella grund är att industrialiseringen skapat en ny fraktion inom byråkratin, direktörerna-företagsledarna-teknikerna (eller snarare gett dessa kraft bakom orden), samtidigt som ekonomin blivit för komplicerad för att regleras på det gamla sättet. Mot "företagsledar-fraktionen" står "central-fraktionen", som framför allt utgörs av den politiska, militära och centralplanerings-byråkratin.

I Sovjet och östeuropa löstes "kraftmätningen" genom att planeringssystemet reformerades (De berömda 1965 års ekonomiska reformer), dock utan att centralfraktionen förlorade sin dominerande ställning. Bara i Jugoslavien är ett undantag. Där har marknaden och värdelagen och därmed kapitalismen blivit dominerande i ekonomin.

I Kina var centralfraktionen, framför allt partientralen runt Mao Zedong (Mao Tse-tung) och Folkets Befrielsearmé (FBA) nästan utestängda från inflytande i partiet. Och då uppstod nödvändigheten att föra kampen utanför partiet, dvs att dra igång den Stora Proletära Kulturrevolutionen.

Vad som i alla fall gäller Kina är den huvudsakliga politiska vattendelaren inte graden av centralisering utan snarare graden av hierarki/byråkrati i samhället. Maos linje härstammar från FBA:s hårda år under den Långa Marschen och i de röda baserna. Det är en sorts jämlikhetspolitik med lite materiella incitament och dess huvudparoll är "sätt politiken främst". Alla i samhället ska ha det ungefär lika bra. Utom härskarna förstås. Men deras materiella, sociala, politiska och kulturella privilegier ska varken höras eller synas. Den materiella grundvalen för Maos linje är behovet att skära ner utgifterna för mellan- och lägre skikt av byråkratin, men även för arbetare och bönder, för att på så sätt utveckla landet fortare.

1961 fick direktörerna större maktbefogenheter och man började använda sig av "finansiella" mått, istället för som tidigare "fysiska" (som antal, ton, kubikmeter osv), för att övervaka företagets skötsel. Enligt *De 70 Artiklarna Om Industripolitik*, som anses författade av bland andra Liu Shaoqi, så gällde följande:

"Artikel 2. Uppgift och målsättning för industrin är att från och med nu kommer marknaden först."

"Artikel 9. Alla industrier/enheter som uppvisar förlust i den ekonomiska redogörelsen, ... , upphör hädanefter med sin verksamhet."

"Artikel 25. Fabrikerna ska räkna fram ackordslöner där så är möjligt."

"Artikel 26. Där det inte är möjligt att använda individuella ackord, ska istället kollektiva ackord införas."

Det är med hänsyn till detta inte så underligt att Maos jämlikhetslinje kunde entusiasmera de kinesiska massorna på ett helt annat sätt än Lius, och att Mao stod som segrare efter kulturrevolutionens tre år av kaos och anarki. Detta desto lättare som Lius fraktion var den ledande inom partiet - den var partiet - och därmed i folks ögon skyldig till allt det man nu fick tillfälla att kritisera sina härskare för.

Faktum är att Mao inte använde sig av vare sig partiet, partiets ungdomsförbund eller fackföreningarna i kampen. Lui hade kontroll över alla tre och Mao fick gå utanför partiorganisationerna för att få stöd för sin linje. Liksom Lenin kunde Mao alltså ställa sig utanför den "demokratiska centralismen" och föra fram linjer som inte var förankrade i partiet. Det visar sig alltså att "demokratisk centralism" bara är något för fotfolket i den Mao-leninistiska partiuppfattningen.

Liu Shaoqi-fraktionen fick få, om ens några, tillfällen att under mindre upphetsade former få yttra sig och redogöra för sin politik.

Kulturrevolutionens födelse

Upptakten till kulturrevolutionen var en debatt om kultur mellan några av Maos och Lius underhuggare (därav namnet kulturrevolution) under vintern och våren 1965-66. Den 25 maj klistrades den första väggtidningen upp på universitetet som kritiserade Pekings universitetsledning. (Peking var ett av Lius starkaste fästn. När Mao uttalat sitt stöd för väggtidningen satte kulturrevolutionen igång. Studenter och lärare gick till attack mot de borgerliga revisionisternas universitetspolitik och allmänna livsstil.

Orsaken till att det var studenter och studerande som utgjorde kulturrevolutionens spjutspets var att dessa inte påverkade produktionen i någon nämnvärd utsträckning. Universiteten skulle sen komma att stå stängda under fyra år. Kulturrevolutionens ledare upprepade flera gånger under hösten att arbetarna och bönderna inte skulle dras in i rörelsen och att produktionen inte fick bli lidande.

I augusti beslöt KKP:s centralkommitté att en kulturrevolution skull dras igång.

Under hösten bildade studerande ungdom de Röda Gardena. Med arméns hjälp transporterades dessa till Peking för att "utbyta erfarenheter". Rödgardisterna satte igång utrensningar av "de fem dåliga procenten" av partikadern. Gardena centraliserades kring olika högkvarter som låg i fejd med varandra. I allmänhet så misslyckades de Röda Gardena med att skapa kontakter med arbetarna. Dessa blev senare negativt inställda till dem.

När vintern kom satt Liu-fraktionen trots rödgardisternas alla attacker fortfarande rätt säkert i sadeln, dvs partiet. Kring årsskiftet började strejker att sprida sig samtidigt som kulturrevolutionen växte över landet. Maoisterna bestämde sig för att satsa på detta och de uppmnade nu arbetarna och bönderna att kasta sig in i striden.

Revolutionära rebeller

I Kinas största industristad, Shanghai, hade spänningen stigit. I början av november hade 2500 Revolutionära Rebeller, vilka till skillnad från de Röda Gardena huvudsakligen var arbetare, beslutat sig för att framföra sina klagomål över stadens partikommitté till Peking. Liksom studenterna ville de bli gratis transporterade, men efter det att stadens styrelse ingripit stoppades tågen i Anting och alla utom tusen återvände. Chen Boda (Chen Po-ta), ordförande för Centrala Gruppen för Kulturrevolutionen, skickade ett telegram där han uppmnade arbetarna att återvända till sina arbeten. Innan Shanghais partikommitté hunnit läsa upp telegrammet kom emellertid Zhang Chunqiao (Chang Ch'un-ch'iao), f d sekreterare i Shanghais partikommitté, och då vice ordförande i Centrala Gruppen för Kulturrevolutionen, och undertecknade rebellernas krav. Därefter splittrades rebellerna ånyo och 474 av dem, "protestbrigaden", ville fortsätta för att ställa Chen Boda till ansvar för sitt "repressiva" brev. I Shoochow skrev Zhang under 5 nya krav innan de återvände till Shanghai.

Vid årsslutet gör de kinesiska företagen sina bokslut och en del av vinsten avsätts till lönefonden. De av Shanghais ledare som fortfarande fanns kvar hade allt att vinna på att uppnå någon slags kompromiss med arbetarna. De fördömdes ju från alla håll och revolter mot dem uppmuntrades. Hur skulle de kunna stå emot arbetarnas krav på sociala reformer? Vad arbetarna krävde var högre löner, bättre socialförsäkringar, bättre arbetsvillkor, kortare arbetsdagar, avskaffan-

det av kontraktarbetet, en minskning av löneskillnaderna och avskaffandet av direktörernas privilegier. Arbetarna ersatte även direktörerna med valda "produktionskommittéer" som var ansvariga inför fabrikens alla arbetare och direkt avsättbara. De försökte även att länka samman dessa kommittéer, men så snart denna aspekt av rörelsen blev känd så anklagades arbetarna för "ultrademokrati".

Strejkväg

Från mitten av december till början av januari 1967 bredde strejkerna ut sig i Shanghai. Hamnen, järnvägarna och kanalsjöfarten stannade. Elektricitets- och vatten- verken stannade. Inom livsmedelsindustrin och handeln strejkade man. Postväsendet och textilindustrin lamslogs. Fackföreningarna, vilka kontrollerats av Liu-fraktionen och vars central i Peking ockuperats, deltog inte i strejkerna. Däremot attackerades senare någon sorts fackföreningsorganisation som bildats bl.a. i Shanghai, hårt i pressen.

Arbetaraktionerna spred sig över Kina. En del fabriker stannade i Chekiang-provinsen, i december var det strejker i Chungking, i Tsingtao gjordes försök att "kasta den revolutionära ordningen överboard": i en del fabriker hade administrationen, teknikerna och arbetarna slutat att arbeta. I Kweichow-provinsen orsakade stopp i produktionen och transporter nästan totalt kaos, osv, osv. De fattigaste arbetarna som krävde permanenta arbeten och betalning för obetalda löner sen 1958 organiserade "olagliga demonstrationer" och ockuperade byggnader som tillhörde centralkommittén. Folkets Dagblad skrev den 9 januari att ekonomismen, dvs. strejkerna, blivit kulturrevolutionens viktigaste problem, inte bara i Shanghai, utan i hela landet.

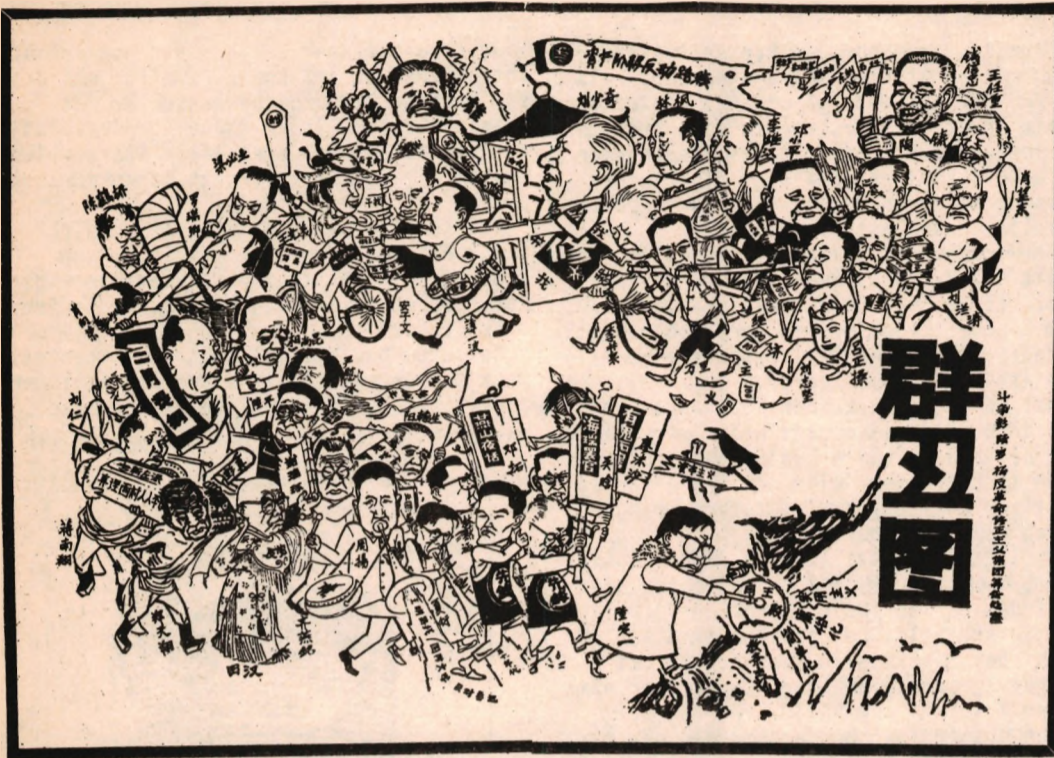
Enligt vad maoisterna skrev i sina dagstidningar så var dessa oroligheter främst orsakade av av Liu-fraktionens uppmaningar och korrupperande inflytande. Men om Liu-fraktionen hade korrumpat massorna med löneökningar, resetillstånd m m, varför strejkade arbetarna då?

Maoisternas svar på denna intensifierade masskamp som gick långt utanför Maos perspektiv var tvåfaldigt. Man drog igång en kampanj för "maktövertagande". Det var den berömda trippelliansen, tre-i-ett-kommittén eller revolutionskommittén, (som bestod av armén, massorganisationerna och de "bra" partikaderna) som nu såg dagens ljus. Det började i fabrikerna, där

履历表汇编

kulturrevolutionen

Så här illustrerades "revisionistklickens" beteende i en väggtidning i Peking.

det skedde parallellt och blandat med de tidigare beskrivna "produktionskommittéerna", och gick sen upp i hierarkin. Alla "maktövertaganden" måste dock först godkännas av Stadsrådet och Centralkommitténs organ fick överhuvudtaget inte övertas. Bönderna uppmanades i mars 1967 att avstå från maktövertaganden under skörden.

Deng-Xiaoping - en av ledarna i Liu Shaoqi-fraktionen.

Den andra aspekten av Maos svar var en häftig attack mot "ekonomismen" och ett insisterande på vikten av att "ta ett fast grepp om revolutionen och stimulera produktionen (och därför attackera agitatorer och strejkande som försinkade produktionen)". Denna attack var dock inlindad i förmildrande omvändningar för att undvika alltför stora konflikter. Så sade man t ex att löneökningar för tillfället var omöjliga, men skulle komma i framtiden kanske. Man höll också hela tiden dörren öppen mot vad man kallade för massor och kader som förletts av provokatorer.

Shanghai - kommunen

Det var i Shanghai som denna politik först sattes på prov. Det tog lång tid, minst ett halvår, innan maoisterna någorlunda hade läget under kontroll. Shanghai var kring årsskiftet som sagt mer eller mindre lamslaget av strejker. Dessutom höll stadsförvaltningens, företagens och bankernas fonder på att ta slut. På landsbygden runtomkring hade bönderna också börjat klaga över sin situation, och Shanghai livsmedelsförsörjning började gnis. Mer än en miljon rödgardister hade under hösten ökat stadens befolkning med mer än 10%. De olika massorganisationerna låg i ständiga fejd med

varandra. Den som Zhang Chunqiao ledde hette "Shanghais Revolutionära Arbetarrebellers Generalhögkvarter" och den lokala partiledningens (som tillhörde Liu-fraktionen) hette "De Röda Arbetarnas Försvarsenhets Generalhögkvarter för Försvar för Mao Zedong". Läget var som sagt inte lite förvirrat.

Den 4 och 6 januari tog Zhangs organisation över stadens två viktigaste tidningar efter blodiga strider och publicerade den 5 "Budskap till Shanghais befolkning" och den 10 "Viktigt meddelande". Dessa båda budskaps främsta uppgift var att angripa "ekonomismen", och inte "den handfull i partikommittén som slagit in på den kapitalistiska vägen". Syftet var att få igång transportväsendet, el- och vattendistributionen samt industriproduktionen. Detta var detsamma som öppet försök till strejkbryteri.

Strejkbrytare

Den 11 januari skickade Centralkommittén, Statsrådet, Centralkommitténs Militära Kommission och Centrala Gruppen för Kulturrevolutionen "lyckönskningar till Shanghais Revolutionära Rebellorganisationer". Partiledningen fördömde starkt strejkerna och den allmänna oron och beordrade arbetarna att genast återgå till arbetet, att sluta sända delegationer och att upphöra med ockupperandet av byggnader.

Hamnarbetare i Shanghai. (Bilden från kampanjen mot Lin Biao 1974.)

Två dagar senare beslöts att vidta åtgärder för att stärka den inre säkerheten. Det var under januarioroligheterna som beslutet togs att kasta in militären på "vänster-maoisternas" sida.

För att krossa strejkerna fungerade revolutionära rebeller, studenter och FBA som strejkbrytare. En grupp av revolutionära rebeller i hamnen lovade att ersätta strejkande arbetare och att arbeta "även om det bara fanns en enda person kvar". Beväpnade FBA-styrkor slog även ned något som betraktades som ett myteri i Shanghais Dieselmotorfabrik. På landsbygden runtomkring var oroligheterna så stora att FBA gavs det direkta befälet över värsådden och annat arbete.

I Shanghai utmanades Zhang Chunqiaos organisation "Shanghais Revolutionära Arbetarrebellers Generalhögkvarter" av flera radikala grupper, fr a den som leddes av Keng Chin-Chang, som i november lett "protestbrigaden", och som hette "Andra Regementet". Denna organisation, som hade mer än 1/2 miljon medlemmar, både studenter och arbetare, anklagades aldrig av Zhang för att vara "ekonomisk", troligen för att den förde fram klart politiska krav för att ta makten från den partikommitté vari Zhang en gång varit en höjdare.

Mot slutet av januari var Zhangs organisation ett tomt skal. Då låg makten och styrkan hos Shanghais arbetarrörelse någon annanstans. Zhang var medveten om sin impopularitet, men han visste att han hade stöd hos Centrala Gruppen för Kulturrevolutionen, och därmed hos polisen och FBA. Han utlyste därför ett möte för rebellerna

till 26 januari för att "förbereda bildandet av Shanghai-kommunen". På att Keng Chin-Chang och det andra regementet hade ett sådant masstöd kunde de förhindra maoisternas planer vid detta tillfälle. Keng sade senare om detta möte: "Detta förberedande möte var i själva verket ett försök att diskreditera det Andra Regementet".

Dålig demokrati

Med hjälp av motoriserade FBA-enheter, polisen och de Röda Garderna lyckades emellertid Zhang driva igenom sin vilja. Maoisterna hävdar att Shanghai-kommunen, som bildades den 5 februari, grundade sig på de arbetarkommittéer som tidigare satts upp i fabriker och att rörelsen startade från de lägre organen, även om de "demokratiska diskussioner" som föregått bildandet troligen inte tillfredsställt stadens alla organisationer. En av studenternas ultravänsterorganisationer, de "Röda Revolutionärerna" uteslöts också snabbt från Shanghaikommunen. Zhang Chunqiao bekräftar själv genom följande

uttalande kommunens odemokratiska styrelsesätt: "Som tur var hade vi ett trumfkort i vår hand. Centralen hade utsett mig och kamrat Yao Wenyuan till att vara medlemmar av Shanghaikommunen".

Den 12 februari åkte Zhang till Peking för att överlägga med Mao Zedong. Mao tog emellertid avstånd från Shanghaikommunen och menade att man måste alliera sig med den "bra" kadern och armén, dvs en revolutionskommitté borde ha bildats. Ord som Kommun, med associationer till Pariskommunen, innebar att det var något fel på den existerande byråkratiska strukturen och att ett helt nytt maktorgan, denna gång massornas, måste skapas. Därför var Shanghaikommunen, trots alla sina brister, ett hot mot byråkratin.

Nya direktiv

Den 24 februari, samma dag som Zhang återkom från Peking med Maos budskap, bytte Shanghaikommittén namn till Shanghais revolutionskommitté.

I början utsågs delar av revolutionskommittéerna genom val men 1968 kom nya signaler: "Blind tro på val är också en form av konservatism" (Röda Fanan, nr 4) och "Revolutionskommittéer... upprättas inte genom val utan genom att förlita sig direkt på de breda revolutionära massornas aktioner" (Peking Review, nr 43).

Men revolutionskommittén lyckades inte lösa motsättningarna. Den resolution som antogs i början av juni belyser detta. Den avslöjar att alla de problem som fanns i januari antingen fanns kvar eller hade återuppstått. Resolutionen sade att revolutionärerna måste krossa alla "onda vindar", ekonomismen och "gå ensam" (=splittra folkkommunerna i privata lotter), spekulation, stöld, sabotage, krav på nya rättegångar mot dömda kontrarevolutionärer, spridandet av missämja mellan civila och militärer, attacker på den proletära diktaturens institutioner och försvar för borgerlig liberalism. Ekonomistiska skråorganisationer, dvs fackföreningar, skulle slås igen. En resolut kamp skulle föras mot de som lämnade sin arbetsplats utan tillåtelse, maskade, vägrade att uppfylla produktionsplanerna eller störde arbetsdisciplinen.

Under sommaren 1967 inträffade på flera ställen att storstrejker och andra "ekonomisminspirerade" protester gick hand i hand med allvarliga maktkamper mellan olika parti- och FBA-fraktioner och rivaliserande rebellgrupper. Detta skedde inte bara i Shanghai utan också i Wuhan, Kanton, Foochow, Nanchang, Chengchow, Chengtu, Kirin m fl.

Tillbaka till ordningen

I september togs FBA åter till heders efter att under några korta sommarmånader varit utsatt för ledningens kritik. Då letade rödgardisterna även inom FBA efter kapitalistfarare. Men nu när FBA:s tyngd kunde läggas bakom maoisterna kom processen med att bilda revolutionskommittéer på provinsnivå att ta ny fart. Under årets 4 första månader hade det bildats 6 stycken. Därefter var det uppehåll över sommaren tills mitten av augusti. Under de 13 därpå följande månaderna sattes de resterande 20 revolutionskommittéerna upp.

Fraktionskampen inom KKP var nu i det närmaste avslutad. Centralkommittén hade sammanträdde i slutet av oktober 1968 och den sanktionerade förändringarna inom partiet, sparkade Liu Shaoqi och sammankallade den 9 partikongressen.

Sammanfattningsvis: den mycket omskrivna Shanghaikommunen är i stort sett en anka. Dess likheter med arbetarrådsstruktur eller en sovjet är så föga framträdande att man inte ens kan beteckna den som en "defekt" sovjet utan snarare placera in den i den omfattande kategorin "falska råd".

GL

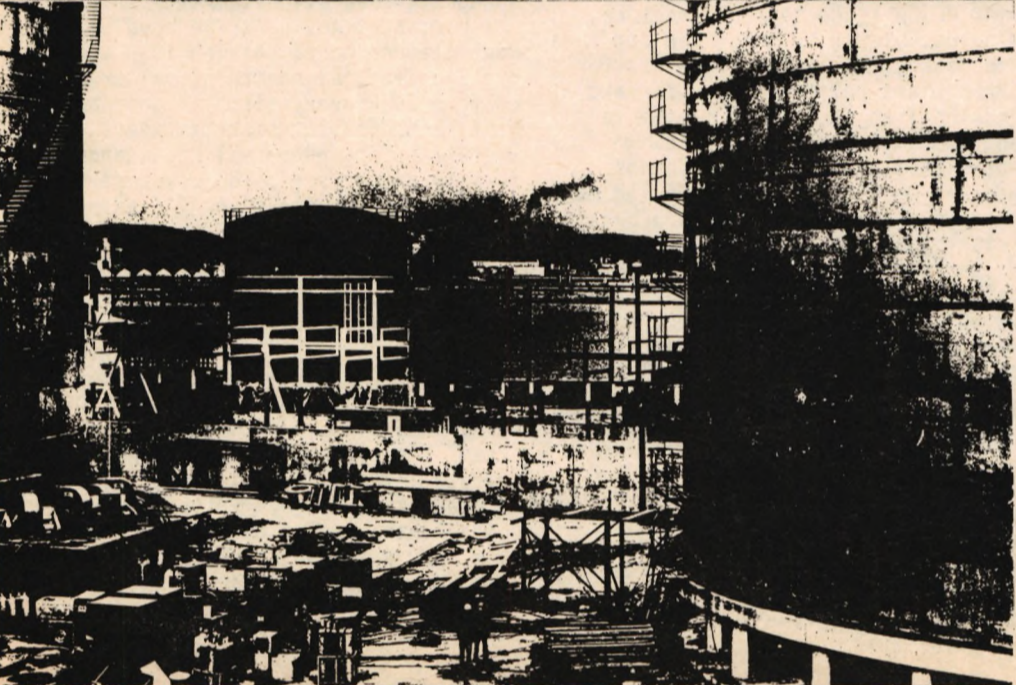
Livio Maitan - Party, Army and Masses in China.

Gilles Martinet - Kommunismens fem ansikten.

Progressive Labour - The Great Proletarian Cultural Revolution.

Evelyn Anderson - Shanghai: The Masses Unleashed.

ENERGIKRIS? NEJ -

Grundläggande för den kapitalistiska ekonomin är att den måste expandera hela tiden. För att inte gå under i konkurrensen måste företaget försöka öka sina profiler, utvidga produktionen och öka uttagningen av arbetarklassen. Ständigt fler varor förs ut på marknaden av allt färre företag. Resultatet är lätt att se.

En mängd varor med obetydlig eller ingen praktiskt nytta svämmar över våra varuhus. Vem behöver helautomatiska leksaker? Vem behöver chocklad med jordgubbsnougat? Kapitalismen tar till desperata medel för att få sålt med varor.

När varje människa har köpt en bil så kan man inte sälja så mycket bilar mer. Då gör man bilarna av sämre kvalitet: då folk får köpa mycket reservdelar och nya bilar så fort som möjligt. Kvalitetsförsämringen är en allmän tendens idag.

På lågenergiutställningen ARARAT i Stockholm, som givit mycket av källmaterialet till den här artikeln, finns en finurlig maskin utdälad. Det är en maskin som gör T-shirts. Nästan alla maskiner av det slaget är skroteade idag. De sticker nämligen T-shirts som håller för länge.

Man bygger idag bostadsområden där man räknar med att husen kommer att hålla i 30 år. Allt det här kräver mer och mer råvaror och det kräver mer och mer energi för att utvinna råvarorna och hålla systemet igång. Och alla företag vill utöka sin marknadsandel. Ett företag som PLM får sålt fler förpackningar om de gör engångsburkar av metall som kräver skitmycket energi i framställningen än om de gör returflaskor som återanvänds. Och ett kapitalistiskt energiföretag försöker sälja så mycket energi som möjligt.

KATASTROF

Det här systemet har aldrig varit till nytta för några andra än kapitalisterna och dem närliggande grupper. Men idag börjar systemet få rent katastrofala följder. Kalhuggningen av stora regnskogar med bl a teak för möbelproduktion i Afrika bidrar till att Sahara utvidgas varje år och torkan blir allt värre. Vattendrag, sjöar och t o m hav förgiftas alltmer av utsläpp och hotar stora områden med total förintelse av allt biologiskt liv.

Många råvaror börjar sina och inte minst börjar energiresurserna sina. 85% av världens energi tas från fossila bränslen (olja, kol och gas) från lager som inte förnyas på 100 000-tals år. Oljan beräknas vara förbrukad inom 40 år med en fortsatt kapitalistisk utveckling. I desperation bygger man ut vattenkraften så hela naturområden, bygder och boplatser för fiskare och samer förstörs och man bygger ut kärnkraften fast man inte har löst alla dess problem ännu, framförallt inte hur i helvete man ska kunna lagra de radioaktiva avfallen i tusentals år utan att farliga mängder kommer i kontakt med biologiskt liv.

För mig är det självklart att detta system måste krossas. Det måste ersättas med ett system där hela befolkningen styr samhället och inriktar produktionen till att ingå i en ekologisk balans med naturen. Ett socialistiskt lågenergisamhälle. Jag ska försöka berätta lite om vilka saker detta samhälle kan bygga på.

SOCIALISM OCH LÅENERGI

För att undvika alla missförstånd vill jag först säga följande: med ett socialistiskt samhälle menar jag ett samhälle där arbetarklassen har tagit makten och kontrollerar all aktivitet genom arbetarråden. Genom att motarbeta arbetsdelning (specialisering) genom metoder som arbetsrotation blir succesivt alla människor själva producenter och beslutsfattare.

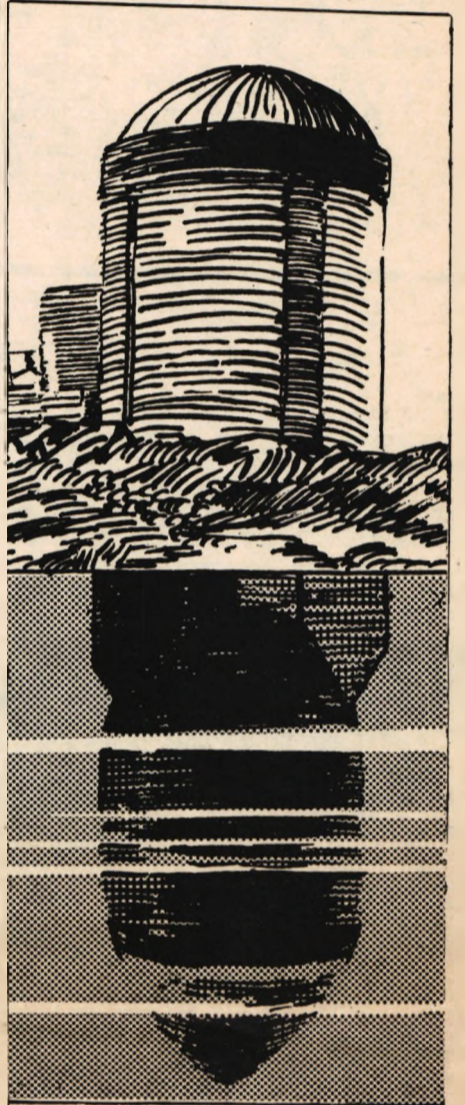
Detta innebär att alla klassmotsättningar succesivt upphör. Jag kan inte sitta här och bestämma om socialismen ska bli ett lågenergisamhälle eller ej, det kan endast de kommande arbetarråden göra. Däremot anser jag att ett lågenergisamhälle är nödvändigt för socialismens och mänsklighetens fortbestånd och därför kommer jag och mina meningsfränder att försöka få majoritet för detta i arbetarråden. Detta är jag övertygad om inte kommer att bli någon svårighet. Nåväl, detta om detta.

Nu över till: vad är det som socialismen har som inte kapitalismen har, som gör att man kan genomföra ett lågenergisamhälle?

Jo, kapitalismen är ju först och främst intresserad av att konkurrera för att öka sin profit. Med arbetarklassen är det precis tvärtom. Ingen djävul gör revolution för att få äga sin egen lilla svarv eller maskin eller fabrik för att konkurrera ut andra.

Tvärtom har man ett intresse av att samarbeta med andra för att lägga upp produktionen så att arbetstiden kan minskas, jobben göras miljövänligare, takten mänsklig osv.

Dessutom har kapitalismen ingen central makt som är mäktig att styra kapitalismen i olika riktningar. Makten är fördelad på massor av olika företag i konkurrens med

varandra. Kapitalismen drivs därför framåt av sina inneboende krafter och ekonomiska lagar - och den driver åt helvete.

Socialismen däremot har en central makt - de samordnade arbetarråden. Och socialismens inneboende kraft är arbetardemokratin. Den kan därför planeras - planeras av arbetarna själva och planeras i den riktning de önskar.

LÄGG OM PRODUKTIONEN

Nå, vad kan då göras?

För det första måste all miljöfarlig produktion stoppas. All *nödvändig* produktion går att göra ofarlig vad gäller utsläpp och hälsorisker för arbetarna.

All *onödig* produktion måste stoppas. Vi behöver inte 15 fosfatförgiftade tvättmedel. Istället kan man producera ett miljövänligt. Kosmetika, klädmode, engångsförpackningar - det finns mycket att gripa i.

Väldigt många kommer att "förlora" sina jobb. Det är utmärkt. Istället kan alla dela på den nödvändiga produktionen, den nödvändiga arbetstiden i produktionen kan minskas (till kanske två timmar om dan), mängder av tid blir över till studier, politiska diskussioner och forskning för ytterligare förbättringar av miljön, tid att sätta sig in i beslutsfattanden, tid för social samvaro etc.

TRANSPORTSYSTEMET

Kapitalismen innebär ett slöseri utan like. Sverige skickar Volvo till USA och USA skickar Ford till Sverige. Fullt logiskt i ett kapitalistiskt samhälle - men orimligt i ett socialistiskt.

16,4% av energiförbrukningen i Sverige går till transportapparater. Till det

KAPITALET'S KRIS

All energi, alltså inte bara el, som vi förväntas använda i Sverige 1990 (500 twh/år) skulle kunna alstras med solceller på väggar, hustak, parkeringsplatser, fabriker etc. Och så mycket energi behöver inte ett socialistiskt lågenergisamhälle.

Solceller lämnar *inget* avfall - inte ens spillvärme. Problemet med solcellerna är att de inte ger el på natten. Detta är dock lätt att lösa genom att komplettera med batterier, vindkraft och vattenkraft.

Ett annat "problem" är att det är för dyrt - för kapitalisterna. Det går åt mycket arbete att utvinna kisel. Detta är dock inget problem för ett socialistiskt samhälle då ju mycket arbetskraft frigjorts genom nedläggning av all onödig produktion, och man planerar för hela samhället och inte för ett enskilt företags profitintressen. "Orsaken till att vi inte har solenergi är att oljebolagen inte äger solen", var det någon som sa. Det ligger en del i det.

METAN-GAS

Metan bildas genom bakteriell nedbrytning av vegetation och animaliskt avfall utan tillförsel av luft. Metangasen kan utvinnas i ganska enkla anläggningar som kan matas med nästan all slags organiskt avfall mycket annat. Jag har varken tid eller plats att ta upp det här.

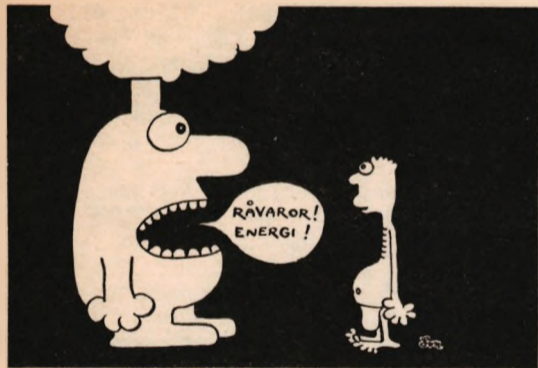
kommer ytterligare 5-10% för att tillverka fordon och vägar (det krävs 4-5 gånger mer energi för att bygga motorvägar än järnvägar). 52% av luftföroreningarna kommer från biltrafiken.

Kunderna till en stormarknad i Stockholm körde 25 miljoner km för att vinna 5 milj kr i billigare varor. Med en milkostnad på 4 kr uppgår reskostnaderna till 10 milj kr och resultatet blir 5 milj kr i förlust.

För att ändra på detta måste samhällsstrukturen organiseras annorlunda. Arbete och service måste ligga inom gång och cykelavstånd i största möjliga mån (idag utgör arbets- och serviceresorna 75% av allt resande). Eldriven spårbunden kollektivtrafik och alternativa drivmedel måste ersätta den bensindrivna privatbilismen. På så vis kan man minska luftföroreningarna och minska energiåtgången väsentligt.

ANDRA ENERGIKÄLLOR

Istället för att som nu använda energi källor som inte återskapas, och som dessutom ger miljöfarliga avfall, måste man satsa på energikällor som ständigt återskapas och där utnyttjandet av dem inte ställer till miljöproblem. Jag ska här nämna lite om vindenergi, solceller, metan och vattenkraft.

VINDENERGI

Vindenergin duger inte bara till att driva båtar med. Med hjälp av vindsnurror av olika slag kan man alstra elektricitet mycket enkelt och miljövänligt.

Enligt Vattenfalls beräkningar kan 5 000 MW vindkraft tas om hand av kraftsystemet år 1990. Detta innebär ett tillskott motsvarande 10-20% av dagens elkonsumtion. Dessutom kan vem som helst bygga små vindkraftaggregat för lokalt bruk. Vinden laddar upp batterier så man har lagrad energi när det blåser dåligt.

SOLCELLER

Solceller är ett sätt att omvandla solenergi till vanlig elektricitet.

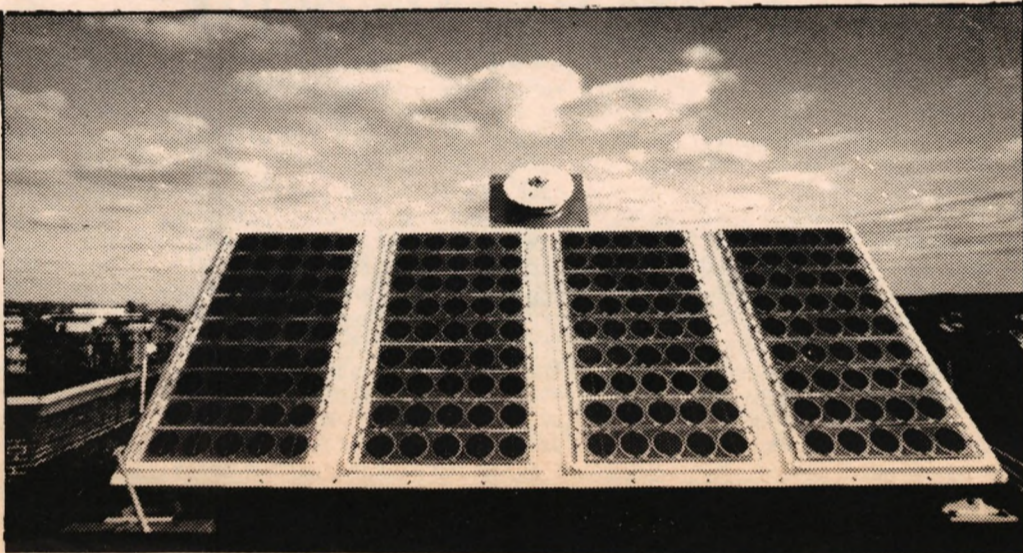
En solcell består t ex av en lämpligt utformad skiva av materialet kisel. Kisel är jordskorpan vanligaste material och utvinns ur kvarts. Man kan täcka väggar, hustak, parkeringsplatser osv med solceller.

ANDRA ÅTGÄRDER

Trots att vi säger att vi har ont om rent vatten använder vi det vi lyckas utvinna till att blanda med avföring och matrester. Ca 25 000 liter dricksvatten per person och år förstörs på detta sätt, och det är dyrt att rena vatten. Dessutom: när jag gick i skolan blev vi förevisade reningsverket i Landskrona. Reningen var nittioprocentig och föreståndaren drack gladeligen av det renade vattnet, som var bättre än det som kom i kranarna. Efter reningen pumpades vattnet ut i havet....

Istället för vattentoaletter kan man satsa på multrum, en komposteringsanläggning som renar organiskt avfall på platsen. Restprodukten blir en luktfri jordmulla, utmärkt att gödsla med. Istället för 25 ton avloppsvatten kan varje person istället årligen bidra med ca 40 kilo jordförbättringssubstans.

Det finns massor av andra vettiga åtgärder för ett lågenergisamhälle. Bättre byggda hus, värmelagring i salt och re byggda hus, värmelagring i salt och plats att ta upp det här.

Solceller på hustak

Den gas som produceras har samma egenskaper som naturgas sedan den koldioxid som bildats vid förbränningsprocessen tagits bort.

I Indien används denna gas i c:a 2 500 anläggningar till matlagning, belysning, frysanläggningar och för att driva vattenpumpar och elektriska generatorer. C:a 50% av det ursprungliga fasta materialet i metangasanläggningarna blir restprodukt. Den är svart, luktlös och liknar sirap. Den är ett bättre jordförbättringsmedel än vanlig gödsel och lika ekologiskt vänlig.

VATTENKRAFT

Vattenkraften utnyttjas idag främst genom våra älvar. De byggs ut på ett sätt som avslöjar kapitalismens desperata energibehov. Ingen hänsyn tas till omkringliggande områden, om fiskarnas lekplatser förstörs, nej bygg på bara om inte folk bråkar för mycket.

En socialistisk planekonomi skulle kunna gå mycket mer sansat tillväga. Det finns idag en mängd mindre vattenkraftverk som med små kraftverk som inte förstör miljön genom torrläggningar eller för stora uppdamningar skulle kunna ge energi åt lokala behov. Man räknar med att kunna få ut uppåt 5 TWh genom sådana, vilket ungefär motsvarar en kärnkraftsreaktor. Man kan nöja sig med att utnyttja bara halva lågvattenförlingen vilket är miljövänligare och man ofta gjorde förr.

Det är också fullt möjligt att utnyttja havsvågornas energi. Ett stort vågkraftverk av 150 km längd, placerat i Nordatlanten utanför Norges kust skulle kunna leverera ca 70 miljarder kWh per år, vilket är lika mycket som Norges hela förbrukning av elektrisk energi.

KAPITALISTISK LÅGENERGI?

Kommer inte kapitalisterna ändå till sist att inse att vind, solceller osv. går att använda istället för kärnkraft och olja?

Både ja och nej. Faktum är att de som satsar mest pengar på forskning kring olika miljövänliga energikällor är företag som USAs oljebolag och SAAB-Scania i Sverige. Men de gör det inte därför att de vill *erövra* oljan och kärnkraften. De gör det snarare därför att kapitalismen har ett nästan *omöjligt* energibehov och därför att oljan håller på att ta slut. De gör det inte för att förbättra något för mänskligheten. Det är iochförsig positivt att dom satsar på forskning kring återskapat energikällor, men vi får inte låta oss lugnas med det.

Kapitalismen kommer att använda dom alternativa energikällorna som ett *komplement* till övriga. Kapitalismen kommer att vara samma destruktiva samhälle som förut och utgör ett ständigt hot mot våra liv.

Vi har ett alternativ, som vi anser det vara värt att kämpa för. Tänk bara, vilket just samhälle socialismen skulle kunna vara. *Tänk!*

VARVSKRISEN

I förra numret av ARBETARMAKT skrev FAM:s cell på Arendal om varvskrisen. Bl.a. varnade man för att sysselsättningsläget skulle bli akut om c:a två år.

Lite tveksam till deras analys blev man kanske, när man hörde Ingemund Bengtsson förklara, att redan 1979 skulle läget i varvsindustrin vända, och inte i mitten av 80-talet som tidigare aviserats. Det skulle då råda jämvikt mellan produktion och efterfrågan.

Men det hela fick sin förklaring i Dagens Nyheter dagen därpå. Där förklarades att ytterligare 2800 jobb ska försvinna från varven förutom de tidigare aviserade 8000! Detta innebär en nedskärning med 50%!

Det är inte underligt att "problemen i varvsindustrin" har lösts om man lägger ner hälften av den!

FK RÖSTAR PÅ VPK

På Förbundet Kommunisters kongress beslöt man med två rösters övervikt (och en nedlagd) att FK ska stödja VPK i valet. Därmed avvisade man, förutom ett antiparlamentariskt agerande, även trotskisternas i KAF erbjudande om att FK skulle få en sida i Internationalen för att föra ut sin politik - om man uppmanade till röstning på KAF...

Vi vill inte vara sämre än KAF, utan om KAF (eller FK med för den delen) inställer sin valkampanj och istället deltar med oss i en antiparlamentarisk kampanj, så ska dom få ett helt uppslag ARBETARMAKT...

PENGAR TILL CHILE

På Chilekommitténs nationella styrelses senaste möte beslöt man att stödja de fängslade marinsoldaterna i Valparaíso.

Marinsoldaterna i Valparaíso var de som genom att avslöja generalernas planer lyckades förhindra kuppförsöket i juli 1973. De har dömts för samhällsomstörtande verksamhet. deras "brott" var alltså att förhindra en samhällsomstörtning...

Vi är glada att Chilekommitténs styrelse funnit ett projekt att stödja. Främst behöver marinsoldaterna pengar, minst 10.000 kr för att kunna klara sig när de frigges i augusti. Dels kommer också en politisk kampanj att bedrivas kring de politiska fångarnas situation i Chile.

Stöd Chileinsamlingen! Pg 65 39 28 - 2

FORTS. PORTUGAL

Pga ombrytningsfel föll en del av texten i portugisartikeln bort. Här följer den:

Otelos kandidaturlöste sig upp av ett flertal sk folkmaktsorgan, dvs bostads-, arbetarkommittéer och kooperativ. Ett exempel är setnavevarvet. I parlamentsvalet fick kommunistpartiet sin största röstandel i det området, 44% i Setubal.

Inför presidentvalet är dock läget annorlunda. Arbetarkommisionen på Setnave utsåg Otelos som sin kandidat. Han fick 3000 röster mot bara 30 för kommunistpartiets Pato.

Carvalho stöds också av fd vänsterfronten FUR:s partier PRP, FSP och MES, samt av den maoistiska fronten UDP. I parlamentsvalet fick dessa organisationer inte särskilt många röster, c:a 164.000 tillsammans. PRP däremot drev en antiparlamentarisk bojkottkampanj. Att de nu stöder Carvalho är därför anmärkningsvärt.

De förklarar det med att de inte ser som det viktigaste hur många röster Otelos lyckas skrapa ihop. Utan kampanjen är ett medel att återigen stärka den självständiga kampen och organiseringen på basnivå.

SOMMARNOVELL

ENSAM GUBBE MED BOMB

Vid den tiden fanns det i staden en stor maskin, en av de väldigaste som skådats. Den mätte trettio meter i höjd och nästan femtio i bredd, och eftersom den var så stor hade den placerats på stadens torg, mitt i centrum. Dag och natt dunkade motorn, snurrade kugghjulen och arbetade axlar och hävstänger. Arbetare kilade omkring överallt, ständigt på språng med en oljekanna eller skiftnyckel. Ty det gällde att ständigt smörja, reparera och kontrollera, för maskinen fick under inga omständigheter stanna. Den slukade enorma mängder kol, olja och andra råvaror. Avgaserna bolmade ständigt ur skorstenarna.

Knappt någon visste egentligen hur gammal den var, hur den kommit dit eller vem som skapat den. Den hade alltid funnits där, så långt tillbaka stadens innevånare kunde minnas. Gamla människor menade dock att det var en galen vedhugare som en gång fått det tokiga infallet att konstruera den mest överdådiga maskin som någonsin setts i landet. Han försedde den med enorma svängaxlar, kugghjul, kardaner, pistonger, drivremmar och andra tekniska detaljer som aldrig upphörde att förvåna befolkningen. Och maskinen blev större och större, så att den snart uppfyllde hela det lilla torget och överskuggade låde residens och stadshotell. Så slutligen dog vedhuggaren, efterlämnande en monumentalmaskin och en massa fordringar från fabriker och verkstäder över hela världen som tillverkat delarna. Det blev stort gny i staden, då den fick betala alla räkningar med skattemedel. Efter detta yttrade den dåvarande borgmästaren: Här står vi nu med en maskin som vi absolut inte vet vad vi ska ta oss till med och som vi absolut inte kan frakta bort. Varför inte sätta den i rörelse, till nöje för stadens folk, om den inte kan göra någon annan nytta?

Och så eldades det under den stora ångpannan (det var innan maskinen förseddes med explosionsmotor), och se! Långsamt började de enorma kugghjulen att rotera, grep in i varandra, förenade sig i en virvlande dans tillsammans med kardaner, pistonger och drivremmar. Och folket glädde sig åt den stora maskinen och jublade: Vilken vacker maskin! Se hur de stora hjulen glänser i solen! Se så det snurrar! Hör vilket mäktigt dån!

MASKINEN FÖRGYLLER STÅN

Så började det, och så förblev det. Människorna i staden tyckte att de på något sätt fick del av maskinens styrka och skönhet även de. Det var inte längre riktigt samma gamla stad som förut. Maskinen gjorde staden känd och respekterad. I mjölkaffären på mornarna var maskinens tillstånd ett lika viktigt samtalsämne som vädret. Var det något problem någonstans så att ingenjörerna slet i sitt hår, ja då syntes en missmodig stämning avspeglad i allas anleten.

Nåja, inte riktigt hos alla. Bönderna utanför staden var inte belåtna. De knötade och knorrade över maskinen, som dunkade nätterna igenom och gjorde hönsen oroliga. Men värst av allt var de väldiga moln av kol- och petroleumavgaser som maskinen spydde ut. Dessa lade sig över åkrarna och förstörde skörden. Sedan tillkom så slutligen de skyhöga skatterna, som bönderna hade föga utbyte av, men som stadens invånare hade lättare att fördra, eftersom de nästan alla på ett eller annat sätt hade fått arbete genom maskinens existens.

På något underligt sätt kunde denna fullständigt improduktiva maskin, som inte skapade annat än avgaser, klara brödfödan åt tusentals invånare i den lilla staden. Alltifrån arbetarna, för-
männen, ingenjörerna, tjänstemännen och direktören själv till affärsinnehavarna som levde på att sälja till de "maskin-
anställda" vad de behövde för livets

sig en födkrok genom att sälja vykort och souvenirer (små miniatyrmaskiner i plast) till de tusentals turister, som varje sommar invaderade staden.

Men ibland inträffade något som väckte stor indignation i stadens tidning. Understundom vägrade en grupp arbetare att uppfylla sina plikter med den löjliga motiveringen att de hade för dåligt betalt eller för att de arbetade under livsfarliga förhållande. Balanserade på stålbalkar mellan drivremmar och kugghjul som varje sekund hotade att dra in dem i maskineriet. I sådana ögonblick

brukade chefsredaktören själv fatta pen-
nan och skummande av raseri ställa frågan, om inte maskinen ifrågasatte att den energi som maskinen producerade användes till att ytterligare utvidga maskinen och dess rörliga delar. Istället borde denna energi, hävdade de, användas till exempelvis uppbygget av ett spårvägsnät och allmän belysning i staden.

MASKINENS FIENDER

Somliga arbetare gick t o m så långt i sin upproriskhet att de ifrågasatte att den energi som maskinen producerade användes till att ytterligare utvidga maskinen och dess rörliga delar. Istället borde denna energi, hävdade de, användas till exempelvis uppbygget av ett spårvägsnät och allmän belysning i staden.

"Maken till galenskaper!" utbrast redaktören när ryktet om sådana tankegångar nådde hans öron. "Hur ska vi kunna garantera sysselsättningen om inte maskinen ständigt expanderar? Tio kugghjul och två kardaner skapar ett nytt jobb, hur många jobb skapar allmän belysning?" Argumenten var ovedersägliga. Men tydligen var arbetarnas fattningsgåvor ringa utvecklade, ty de lät sig i allt mindre utsträckning förmås att sköta sina sysslor på ett tillfredsställande sätt. En gång i tiden hade nästan alla arbetare

haft samma inställning som stadens övriga invånare. När maskinen gick bra, då gladdes arbetare, ingenjörer och borgmästaren i lycklig förening. Och när maskinen krånglade och felsökarna slet som djur för att lokalisera problemet, då led nästan varje arbetare med dem.

var illojala bondsöner som tagit arbetet vid maskinen, och bland övriga arbetare spridit den kverulantiska smittan de fått med sig hemifrån. Andra menade på att det var arbetare från andra städer som introducerat denna negativistiska attityd. Alltså de arbetare som anställdes för att ta de otrevligaste och farligaste arbetena. Vad som än var orsaken, så gick det inte att komma ifrån att det snart bara var de gamla trotjänarna, de som vigt hela sitt liv åt maskinen, som man tryggt kunde lita på. De övriga betraktades i allt högre utsträckning som suspekta figurer.

Bland maskinens fiender återfanns också en udda figur, en särpling vid namn Både Meinhof. Hans föda var bär, stulen potatis, och luftiga spekulationer. Hans bostad var kosmos och en övergiven hundkoja. Han var inte särskilt förtjust i besök. När någon någon gång värdigades närma sig hans spartanska boning, rörde det sig i allmänhet om uppbojdsmän som krävde honom på pengar, med motiveringen att alla måste dra sitt strå till stacken för den stora saken, dvs maskinen. Men särplingen ville inte betala något för maskinen, som han ansåg störde hans nattro och filosofiska lugn.

Men en natt fick särplingen ett mycket ovanligt besök. Det var borgmästaren själv, som försynt knackade på. Särplingen blev synnerligen häpen, men fann för gott att dölja sin häpenhet bakom en filosofiskt outgrundlig min. "Skickar skattmasarna hit högste blodsugaren själv nu?" var hans hälsningsreplik. Borgmästaren stönade och ojade sig.

SPRÅNG MASKINEN

"Ack, ack", gnydde han, "det kommer att gå åt skogen alltsammans." "Vilket?" sporde särplingen. "Maskinen!" utbrast borgmästaren. "Du har haft rätt hela tiden. Maskinhelvetet ruinerar oss. Vi kan inte få budgeten att gå ihop längre." "Vad vill du att jag ska göra åt det som du själv inte kan göra?" "Spräng skiten!" kved borgmästaren och överlämnade till den om möjligt än häpnare särplingen en bomb i kollisionssformat. "Spräng den, men knysta inte till någon att det var jag som gav dig den. För då hänger dom mig i närmaste lyktstolpe." Med dessa ord beredde sig borgmästaren på att göra sorti ur hundkojan, men särplingen högg honom i kavajskörten. "Hördudu! Här ligger en hund begraven!" grymtade han. "Han dog i hemmet i alla fall", försökte borgmästaren skämta bort det hela, syftande på särplingens residens. "Varför gör du det inte själv, min herre? Och varför tar du inte upp frågan i stadsfullmäktige innan du tar till dynamit?" "Folket i staden är så fäst vid sin maskin!", förklarade borgmästaren. "Dom skulle aldrig lyssna på några argument. Och vad den där bomben angår, så är jag alldeles för gammal för att bära flygskutan."

jag säkert inte ens kasta den med tillräcklig kraft." Särplingen nickade, synbarligen nöjd med borgmästarens förklaring, och släppte greppet om hans kavaj. "Nåväl gubbe. Ge dig iväg och göm dig nere i residensskällaren. Det kan ju hända att rutorna blåser in på ditt fina palats."

Borgmästaren smet iväg, glad som en fågel. Vad han visste, men däremot inte särplingen, var att bomben var av oskyldigaste slag. Den skulle inte kunna demolera mer än på sin höjd en del av maskinen. Särplingen var okunnig om något annat också. Ty sedan tre dagar tillbaka strejkade varenda arbetare vid den stora maskinen, och ingenting tycktes kunna förmå dem tillbaka till arbetet. Men utanför stadsmuren, isolerad i sin hundkoja, sällan på visit inom stadens hank och stör, var det föga han kände till om de senaste årens händelser därinne.

På borgmästarens skrivbord låg ett tal färdigskrivit. Ett tal han ämnade hålla i stadsfullmäktige så fort dess förhandlingar inleddes på morgonen. Det var ett tal som skulle förklara varför han beslutat häkta de ledande bland de strejkande och varför de övriga tvingats tillbaka till den avskydda maskinen med hjälp av soldater från den närbelägna garnisonsstaden.

"Ett nidingdsdåd har begåtts i denna stad", skulle han börja med. Och sedan skulle resten följa som kulor på ett snöre.

Känkande på den otympliga bomben tog sig särplingen några timmar senare in i staden. Han hade inte hunnit ta många steg innanför stadsmuren förrän han omringades av en grupp beväpnade män. Ska det gå åt pipan så ska det göra det med flaggan i topp, tänkte särplingen, så han sa: "Vad är ni för ena? Flytt på er, pack, för jag ska spränga den förbannade maskinen i luften!"

MASKINENS HERRAR

Männen skrattade rätt och ljudligt. "Spränga? Här sprängs ingen maskin i luften! Den ska få stå kvar och göra lite nytta för sig, efter alla dessa år! Och det ska borgmästaren och direktören och stadsvakterna och hela anhanget få göra med! Men för närvarande sitter dom i häktet och begrundar sitt öde. Den där bomben, den blir säkert bra till fyrverkeriet vi ska ha i morgon!" "Den är farlig! gastade särplingen. "Ni spränger hela stan i luften!" "Det får vi allt se", sa en av männen och slet den ur särplingens famn. Så kastade han den med ett ganska kraftigt kast ut på en öde parkeringsplats. Det hördes en puff, och så var det inte mer. "Det kunde jag väl tro, sa en annan av arbetarna. "Det kunde jag väl tro att med en ensam gubbe med en enda bomb kunde det inte ha blivit något av."